

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلي وزارت

سړي جرړي

فوق العاده گڼه

- د عسکري جزايي اجراءاتو قانون
- د کورپراتيفونو د قانون د
- د پېرشمې مادې د (۱) فقرې تعديل
- د خصوصي هوايي حمل او نقل د مؤسسو د
- رامنځته کولو په مقررې کې حذف او تعديل
- د عرادو او ماشين آلاتو دسون د توکو د
- لگښت د مقرري د (۴۸) مادې نوي تعديل
- قانون اجراءات جزايي عسکري
- تعديل فقره (۱) ماده سي ام
- قانون کورپراتيف ها
- حذف و تعديل در مقررې ايجاد
- مؤسسات حمل و نقل هوائي خصوصي
- تعديل مجدد ماده (۴۸) مقررې مصرف
- مواد سوخت عراده ها و ماشين آلات

تاريخ نشر: (۲۰) ثور سال ۱۳۸۹ هـ . ش

نمبر مسلسل: (۱۰۲۰)

د خپريدو نېټه: د ۱۳۸۹ هـ . ش کال د غوي د مياشتې (۲۰)

پوله پسي نمبر: (۱۰۲۰)

در این شماره :

- ۱- قانون اجراءات جزائی عسکری از صفحه (۱-۵۳)
- ۲- تعديل فقره (۱) ماده سی ام قانون کورپراتیف ها صفحه (۵۴)
- ۳- حذف و تعديل در مقررۀ ایجاد مؤسسات حمل و نقل هوائی
خصوصی صفحه (۵۵-۵۶)
- ۴- تعديل مجدد ماده (۴۸) مقررۀ مصرف مواد سوخت عراده ها
و ماشین آلات صفحه (۵۷-۵۸)

د امتیاز خوانند: د عدلیې وزارت

مسئول چلوونکی: حیدر "محقق"

۰۷۰۰۰۸۸۱۲۸

د دفتر تېلفون: ۲۱۰۳۳۷۵

مرستیال: نور علم

۰۷۰۰۱۴۷۱۷۸

مهمتم: محمد جان

۰۷۰۰۳۹۵۲۹۲

وب سائیت: www.moj.gov.af

قیمت این شماره: (۵۰) افغانی

تیراژ چاپ اول: (۵۰۰۰) جلد

آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات، چهارراهی پشتونستان، کابل

دعسکري جزايي اجراآتو د قانون
د توشیح په هکله د افغانستان د
اسلامي جمهوریت د رئیس
فرمان

ګڼه: ۲۳

نېټه: ۱۳۸۹/۲/۱۸

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلور
شپېتمې مادې د (۱۶) فقرې اودسليمې
مادې د حکم له مخې، د عسکري جزايي
اجراآتو قانون چې د ملي شوري د
مجلسينو د ګډه هیئت د ۱۳۸۸/۶/۱۷
نېټې د (۱۴۵) ګڼې پرېکړې پر بنسټ، په
(۷) فصلونو او (۶۳) مادوکې تصویب
شوی، توشیح کوم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او
له قانون او د ملي شوري د مجلسينو د
ګډه هیئت له پرېکړې سره یو ځای دې
په رسمي جريده کې خپور شي.

حامد کرزی

د افغانستان د اسلامي

جمهوریت رئیس

فرمان

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان
در مورد توشیح قانون اجراآت
جزائي عسکري

شماره: ۲۳

تاریخ: ۱۳۸۹/۲/۱۸

ماده اول:

به تأسی از حکم فقره (۱۶) ماده شصت
وچهارم و ماده صدم قانون اساسی
افغانستان قانون اجراآت جزائي عسکري
را که به اساس فیصله شماره (۱۴۵)
مؤرخ ۱۳۸۸/۶/۱۷ هیئت مختلط
مجلسين شوراى ملي بداخل (۷) فصل
و (۶۳) ماده به تصویب رسیده، توشیح
می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و
همراه با قانون و فیصله هیئت مختلط
مجلسين شوراى ملي در جريده رسمي
نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوري اسلامي

افغانستان

شورای ملی افغانستان

مصوبه

قانون اجراءات جزائی عسکری

شماره مسلسل: ۱۴۵

تاریخ تصویب: ۱۳۸۸/۶/۱۷

به تاسی از حکم مندرج ماده صدم قانون اساسی، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی مرکب از پنج پنج نفر از اعضای هر جرگه قانون اجراءات جزائی عسکری را به داخل هفت فصل و شصت و سه ماده به تاریخ هفدهم ماه سنبله ۱۳۸۸ تصویب نمود.

رئیس هیئت مختلط

نورالحق علومی

معاون هیئت مختلط

محمد هاشم اورتاق

د افغانستان ملي شوري

د عسکري جزایي اجراءاتو د قانون

مصوبه

پوله پسې ګڼه: ۱۴۵

د تصویب نېټه: ۱۳۸۸ / ۶ / ۱۷

د اساسي قانون د سلمې مادې د حکم له مخې، د ملي شوري د هرې جرګې له غړو څخه د مجلسينو له پنځو پنځو تنو غړو څخه جوړ شوي ګډه هیئت، د ۱۳۸۸ کال د وړې د میاشتې په اوولسمه نېټه د عسکري جزایي اجراءاتو قانون په اوو فصلونو او درې شپېتو مادوکې تصویب کړ.

د ګډه هیئت رئیس

نورالحق علومی

د ګډه هیئت مرستیال

محمد هاشم اورتاق

فهرست مندرجات
 قانون اجراءات جزائی عسکری
 فصل اول
 احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۱.....	مبنی!	ماده اول:
۱.....	اصطلاحات	ماده دوم:
۳.....	ساحه تطبیق قانون از حیث اشخاص	ماده سوم:
۵.....	ساحه تطبیق قانون از حیث مکان	ماده چهارم:
۵.....	صلاحیت قضایی	ماده پنجم:
۷.....	جدا نگهداشتن هنگام نظارت و توقیف	ماده ششم:
۷.....	تسلیم دهی متهم به مقامات ملکی	ماده هفتم:
۸.....	دیوان های مؤقت	ماده هشتم:
۸.....	ممنوعیت مجازات قبل از اصدار حکم	ماده نهم:
۹.....	ممنوعیت محاکمه مجدد	ماده دهم:
۹.....	مرور زمان سقوط دعوی جزائی	ماده یازدهم:
۱۰.....	محاسبه مدت نظارت و توقیف در میعاد حبس	ماده دوازدهم:
۱۱.....	اخذ اقرار	ماده سیزدهم:
۱۱.....	حقوق متهم	ماده چهاردهم:
۱۲.....	قانونیت اسناد و دلایل	ماده پانزدهم:
۱۲.....	ثبیت اقدامات اجرائی	ماده شانزدهم:

فصل دوم
کشف جرایم

۱۳.....	کشف جرم.....	ماده هفدهم:
۱۳.....	راپور جرایم.....	ماده هجدهم:
۱۵.....	گرفتاری.....	ماده نوزدهم:
۱۸.....	گرفتاری فراریان.....	ماده بیستم:

فصل سوم
تحقیق جرایم

۱۹.....	اجرای تحقیق.....	ماده بیست و یکم:
۲۱.....	جمع آوری دلایل و شواهد.....	ماده بیست و دوم:
۲۲.....	حضور وکیل مدافع.....	ماده بیست و سوم:
۲۴.....	نتیجه تحقیقات.....	ماده بیست و چهارم:

فصل چهارم
محاكمه

۲۵.....	نصاب قضات.....	ماده بیست و پنجم:
۲۶.....	منشی محكمه.....	ماده بیست و ششم:
۲۶.....	تمديد رسیدگی.....	ماده بیست و هفتم:
۲۷.....	مصنویت محكمه.....	ماده بیست و هشتم:
۲۷.....	امتناع قاضی.....	ماده بیست و نهم:

۲۹.....رد صلاحیت قاضی	ماده سی ام:
۲۹.....تاریخ محاکمه	ماده سی و یکم:
۳۰.....دسترسی به شهود و مدارک	ماده سی و دوم:
۳۰.....متهم مصاب به امراض روانی	ماده سی و سوم:
۳۱.....حضور متهم در محکمه	ماده سی و چهارم:
۳۲.....مکلفیت حضور شهود و اهل خبره	ماده سی و پنجم:
۳۲.....سوگند	ماده سی و ششم:
۳۳.....امتناع از ادای شهادت	ماده سی و هفتم:
نظارت از ادای سوگند و اظهارات قطعی	ماده سی و هشتم:
۳۳.....شاملین قضیه	
۳۴.....نظم جلسه قضائی	ماده سی و نهم:
۳۵.....اخلال نظم محکمه	ماده چهل:
۳۷.....طرز رسیدگی قضائی	ماده چهل و یکم:
۳۸.....صدور حکم	ماده چهل و دوم:
۳۸.....ابلاغ حکم	ماده چهل و سوم:
۳۸.....فیصله محکمه ابتدائیه	ماده چهل و چهارم:
۳۹.....قطعییت حکم	ماده چهل و پنجم:
استفاده از حقوق و امتیازات در جریان	ماده چهل و ششم:
۴۰.....تحقیق و محاکمه	
۴۰.....تطبیق مجازات حبس	ماده چهل و هفتم:

فصل پنجم

اجراآت استیناف خواهی

۴۱.....	تقاضای استیناف خواهی.....	مادهٔ چهل وهشتم:
توقف اجراآت واستیناف خواهی در مورد		مادهٔ چهل ونهم:
۴۲.....	متهم غایب.....	
۴۳.....	طرز استیناف خواهی.....	مادهٔ پنجاهم:
۴۴.....	محتوای درخواست استیناف خواهی.....	مادهٔ پنجاه ویکم:
۴۵.....	اجراآت استینافی.....	مادهٔ پنجاه ودوم:
۴۶.....	صلاحیت محکمهٔ استیناف.....	مادهٔ پنجاه وسوم:
۴۷.....	رسیدگی به درخواست استیناف خواهی.....	مادهٔ پنجاه وچهارم:
۴۸.....	فیصلهٔ محکمهٔ استیناف.....	مادهٔ پنجاه وپنجم:

فصل ششم

فرجام خواهی و تجدید نظر

۴۹.....	اعتراض علیه فیصلهٔ محکمهٔ استیناف.....	مادهٔ پنجاه وششم:
۵۰.....	تجدید نظر.....	مادهٔ پنجاه وهفتم:

فصل هفتم

احکام نهائی

۵۱.....	شرایط خارنوال و وکیل مدافع.....	مادهٔ پنجاه وهشتم:
۵۱.....	مجازات اعدام.....	مادهٔ پنجاه ونهم:
۵۲.....	تطبیق احکام قانون اجراآت جزائی.....	مادهٔ شصتم:

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۰۲۰)

۱۳۸۹/۲/۲۰

۵۲.....	حکم به اقساط.....	ماده شصت و یکم:
۵۲..	صلاحیت محاکم عسکری در دعوی حق العبدی..	ماده شصت و دوم:
۵۳.....	تاریخ انفاذ.....	ماده شصت و سوم:

دعسکري جزايي اجراآتو

قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون، د افغانستان د اساسي قانون په يو سلو دوه ويشتمه او يو سلو څلور دېرشمه ماده کې د درج شويو حکمونو له مخې، د وسله والو ځواکونو د عسکري منسوبينو (ملي اردو) د دنده ييزو جرمونو په کشف، تحقيق او څېړنې (رسيدگۍ) پورې د اړوندو اجراآتو د تنظيم په منظور، وضع شوی دی.

اصطلاحگانې

دوه يمه ماده:

(۱) دغه اصطلاحگانې په دې قانون کې لاندې معناوې افاده کوي:

قانون اجراآت جزائي

عسکري

فصل اول

احکام عمومي

مبني

ماده اول:

اين قانون به تاسی از احکام مندرج مواد یکصد و بیست و دوم و یکصد و سی و چهارم قانون اساسی افغانستان به منظور تنظیم اجراآت مربوط به کشف، تحقيق و رسيدگي جرایم وظيفوی منسوبين عسکری قواي مسلح (اردوی ملی) وضع گردیده است.

اصطلاحات

ماده دوم:

(۱) اصطلاحات آتی در این قانون معانی ذیل را افاده می نماید:

- ۱- مظنون: هغه شخص دی چې د کشف او تحقیق په هر یوه پړاو کې د جرم ارتکاب هغه ته نسبت ورکول کېږي.
- ۲- تورن: هغه شخص دی چې د څارنوال لخوا د هغه پر علیه د محکمې په وړاندې د جزایي دعوي اقامې، صورت موندلی وي.
- ۳- حقوقي افسر: هغه افسر دی چې خپل تحصیلي سند یې د حقوقو او شرعیاتو له پوهنځي څخه د لیسانس په درجه او یا له هغه څخه پورته د هېواد په دننه او یا بهر کې تر لاسه کړی وي.
- دغه اصطلاح د افغانستان د وسله والو ځواکونو د قولو اردوگانو او د لویو جزوتامونو د حقوقو د رئیسانو، کارکوونکو، او حقوقي مشاورینو، په حال کې شاملېږي.
- ۴- په دې قانون کې درج شوي نورې اصطلاحگانې د
- ۱- مظنون: شخصی است که در هر یک از مراحل کشف و تحقیق، ارتکاب جرم بوی نسبت داده می شود.
- ۲- متهم: شخصی است که از طرف څارنوال علیه وی در پیشگاه محکمه، اقامه دعوی جزائی صورت گرفته باشد.
- ۳- افسر حقوقی: افسری است که سند تحصیلی از پوهنځی های حقوق و یا شرعیات به درجه لیسانس و یا بالاتر از آن از داخل و یا خارج کشور داشته باشد.
- این اصطلاح شامل حال رؤسای حقوق، کارمندان و مشاورین حقوقی قول اردوها و جزوتام های بزرگ قوای مسلح افغانستان می گردد.
- ۴- سایر اصطلاحات مندرج این قانون دارای

معانی اصطلاحات مندرج قانون
محاکم عسکری منتشره جريده
رسمي شماریه (۸۶۶)
مؤرخ ۱۳۸۴/۸/۳۰
می باشد.

(۲) منسوبین قوای مسلح
(اردوی ملی) منبهد درین قانون
بنام منسوبین عسکری یاد
می شوند.

ساحه تطبیق قانون از حیث

اشخاص

ماده سوم:

احکام این قانون بالای اشخاص ذیل
قابل تطبیق می باشد:

۱- شخصی که حلف عسکری را به
جا نموده باشد.

۲- شخصی که سن قانونی
را تکمیل و طور داوطلبانه
و یا به اساس قانون مکلفیت
عسکری شامل صفوف قوای مسلح
گردیده باشد.

۱۳۸۴/۸/۳۰ نپتی په (۸۶۶) گنیه
رسمي جريده کي خپور شوي
دعسکري محکمو په قانون کي د
درج شويو اصطلاحگانو د معناوو
لرونکي دي.

(۲) د وسله والو خواکونو (ملي
اردو) منسوبين لدې وروسته پدې
قانون کي د عسکري منسوبينو په
نامه يادېږي.

داشخاصو له حیثه د قانون د

تطبیق ساحه

درېمه ماده:

د دې قانون حکمونه په لاندې
اشخاصو باندې د تطبیق وړ دي:

۱- هغه شخص چې عسکري حلف
یې پر خای کړی وي.

۲- هغه شخص چې قانونی سن یې
بشپړ او په داوطلبانه ډول او یا د
قانون پر بنسټ عسکري مکلفیت ته
د وسله والو خواکونو په صفونو کې
شامل شوی وي.

- ۳- هغه شخص چي د وسله والو ځواکونو برحاله منسوب وي او د خدمت موده يې د قانون د حکمونو مطابق بشپړه شوې نه وي.
- ۴- هغه شخص چي د احتياط ځواکونو منسوب وي او د برحالی په وخت کې د جرمي عمل مرتکب شوی وي د عسکري محکمې په واسطه د تحقيق د ترسره کولو او محاکمې په خاطر، احضارېږي.
- ۵- هغه شخص چي د تزويري سندونو څخه په گټې اخيستنې سره يې د وسله والو ځواکونو له صفونو څخه خپل انفکاک ترلاسه کړی وي.
- ۶- هغه شخص چي د وسله والو ځواکونو له لیکو څخه تېنېدلې وي او نیول شوی وي.
- ۷- جنگي اسيران او هغه افراد چي د وسله والو ځواکونو تر څارنې لاندې وي او يا خپله د حبس موده د وسله والو ځواکونو په محبس کې
- ۳- شخصی که منسوب بر حال قوای مسلح بوده و میعاد خدمت وی طبق قانون تکمیل نگردیده باشد.
- ۴- شخصی که منسوب قوت های احتياط بوده و در زمان برحالی مرتکب عمل جرمی گردیده و بخاطر انجام تحقیقات و محاکمه توسط محکمه عسکری، احضار می-گردد.
- ۵- شخصی که با استفاده از اسناد تزويری انفکاک خود را از صفوف قوای مسلح حاصل نموده باشد.
- ۶- شخصی که از صفوف قوای مسلح فرار نموده و گرفتار گردیده باشد.
- ۷- اسرای جنگی و افرادی که تحت نظارت قوای مسلح قرار داشته و یا مدت حبس خویش را در محبس قوای مسلح سپری

می نمایند، مشروط به اینکه در زمان نظارت و توقیف مرتکب جرم گردند.

۸- اشخاصی که صلاحیت رسیدگی قضایای جرمی آنها طبق قوانین نافذ کشور و پیمانها و موافقتنامه های بین المللی به محکمه عسکری تفویض شده باشد.

ساحه تطبیق قانون از حیث

مکان

ماده چهارم:

این قانون در تمام مناطق بالای منسوبین عسکری و اشخاص مندرج ماده سوم این قانون در صورتی که مرتکب جرم شده باشند، قابل تطبیق می باشد.

صلاحیت قضائی

ماده پنجم:

(۱) صلاحیت قضائی محکمه ابتدائیه و استیناف عسکری منحصر به

تپروی، په دې شرط چې د څارنې او توقیف په موده کې د جرم مرتکب شي.

۸- هغه اشخاص چې د هېواد د نافذو قوانینو او نړیوالو پیمانونو او موافقه لیکونو مطابق د هغوی د جرمي قضیو د څېړلو واک، عسکري محکمې ته سپارل شوی وي.

د مکان له حیثه د قانون د تطبیق

ساحه

څلورمه ماده:

دغه قانون په ټولو سیمو کې پر عسکري منسوبینو او ددې قانون په درېمه ماده کې پر درج شوو اشخاصو باندې په هغه صورت کې چې د جرم مرتکب شوي وي، د تطبیق وړدی.

قضایي واک

پنځمه ماده:

(۱) د عسکري ابتدائیه او استیناف محکمې قضایي واک، د عسکري

منسوبینو د دنده ییزو جزایي قضیو په خپرلو پورې منحصر دی. د عسکري منسوبینو او د ملکي اشخاصو د غیر دنده ییزو جرمونو خپرل د عمومي محکمو واک دی.

(۲) د ملي دفاع وزارت او په وضع الجیش کې د داخلو وسله والو ځواکونو د جزوتامونو د ملکي کارکوونکو د جزایي قضیو خپرل د اړوندو عسکري محکمو د قضایي واک په حوزه کې شامل ندی، خو دا چې په قانون کې بل ډول اټکل شوی وي.

(۳) عسکري محکمې، جرمي قضیې د دې قانون او دهبواد د نورو نافذو قوانینو د حکمونو پربنسټ تر خپرني لاندې نیسي.

(۴) د ځای له لحاظه د عسکري محکمي په قضایي واک کې دهغو قضیو خپرل شامل دي چې په قضایي حوزه کې یې ارتکاب شوې وي.

رسیدگی قضایای جزایي وظیفوی منسوبین عسکری می باشد. رسیدگی به جرایم غیر وظیفوی منسوبین عسکری و اشخاص ملکی از صلاحیت محاکم عمومی می باشد.

(۲) رسیدگی به قضایای جزایي کارکنان ملکی وزارت دفاع ملی و جزو تام های قوای مسلح داخل وضع الجیش تابع قوانین ملکی بوده، شامل حوزه صلاحیت قضائی محاکم عسکری مربوط نمی باشد، مگر اینکه در قانون طور دیگری پیشبینی گردیده باشد.

(۳) محاکم عسکری، قضایای جرمي را به اساس احکام این قانون و سایر قوانین نافذ کشور مورد رسیدگی قرار می دهند.

(۴) صلاحیت قضایي محکمۀ عسکری از لحاظ محل شامل رسیدگی قضایاي می باشد که در حوزه قضائی آن ارتکاب یافته باشد.

حوزه قضایی عبارت از جزوتام و قطعۀ عسکری می باشد و یا اینکه ارتکاب جرم حین اجرای وظیفه و یا به سبب آن صورت گرفته باشد.

جدانگهداشتن هنگام نظارت و

توقیف

مادۀ ششم:

منسوبین عسکری مظنون یا متهم به ارتکاب جرایم وظیفوی با اشخاص داخلی و خارجی مظنون یا متهم به جرایم عسکری دریک محل تحت نظارت، توقیف و حبس قرار داده نمی شوند.

تسلیم دهی متهم به مقامات ملکی

مادۀ هفتم:

(۱) هرگاه منسوب عسکری متهم به ارتکاب جرایم غیر وظیفوی در ساحۀ ملکی باشد، به اساس تقاضای مقامات ملکی، غرض محاکمه به مرجع مربوط تسلیم

قضایی حوزه له عسکری قطعې او جزوتام خخه عبارت دی او یا دا چې د جرم ارتکاب د دندې د ترسره کولو په وخت کې او یا د هغه له امله صورت موندلی وي.

د څارنې او توقیف په وخت کې

بېل ساتل

شپږمه ماده:

دنده ییزو جرمونو په ارتکاب باندې مظنون یا تورن عسکری منسوبین، په عسکری جرمونو باندې له مظنونو یا تورنو کورنیو یا بهرنیو اشخاصو سره په یوه ځای کې تر څارنې، توقیف او حبس لاندې نه نیول کېږي.

ملکي مقاماتو ته د تورن تسلیمول

اوومه ماده:

(۱) که چېرې عسکری منسوب په ملکي ساحه کې د غیر دنده ییزو جرمونو په ارتکاب تورن وي، د ملکي مقاماتو د غوښتنې پر بنسټ، د محاکمې لپاره اړوندې مرجع ته

تسليمپري.

(۲) که چپري د عسکري محکمي لخوا په حبس محکوم شوی، د ملکي جرم د ارتکاب له امله، ملکي مقاماتو ته تسليم شي او دغه تسليم ورکونه د ملکي محکمي په واسطه دهغه په محکوميت تمامه شي، د حکم شوي حبس تنفيذ د عسکري محکمي لخوا ځنډپري او وروسته له هغې چې پر محکوم عليه باندې دملکي محکمي حکم تطبيق شي، نوموړی دوسله والو ځواکونو د مخکني حبس د مودې د بشپړولو په غرض دوسله والو ځواکونو عسکري محبس ته لېږدول کېږي.

مؤقت ديوانونه

اتمه ماده:

په عسکري محکمو کې مؤقت ديوانونه عندالضرورت د جمهور رئيس په منظوري جوړېدای شي.

داده می شود.

(۲) هرگاه محکوم به حبس از جانب محکمه عسکری بالا اثر ارتکاب جرم ملکی به مقامات ملکی تسليم داده شود و این تسليم دهی منتج به محکوميت وی توسط محکمه ملکی گردد، تنفيذ حبس حکم شده از جانب محکمه عسکری معطل و بعد از اینکه حکم محکمه ملکی بالای محکوم عليه تطبيق گردید، موصوف غرض تکميل نمودن ميعاد حبس قبلی به محبس قوای مسلح منتقل می گردد.

ديوانهای مؤقت

ماده هشتم:

ديوانهای مؤقت در محاکم عسکری عندالضرورت به منظوری رئيس جمهور ايجاد شده می تواند.

د حکم له صادرېدو دمخه د

مجازاتو ممنوعیت

نهمه ماده:

د وسله والو ځواکونو مقامات او عسکري منسوبین نشي کولای، هېڅ شخص د واکمنې محکمې د حکم له صادرېدو د مخه، مجازات کړي. د ترامر لاندې عسکري منسوبینو په هکله د دسپلیني مجازاتو او احتیاطي تدبیرونو تطبیقول لدې امر څخه مستثنی دی.

د بیا محاکمې ممنوعیت

لسمه ماده:

شخص دیوه جرمي عمل د ارتکاب په سبب دوه ځلې محاکمه کېدای نشي.

د جزایي دعوي د سقوط د وخت

تېرېدل

یوولسمه ماده:

(۱) تورن د جگړې په وخت کې په خپل سر غیابت او یا دهغه جرم د

ممنوعیت مجازات قبل از

اصدار حکم

ماده نهم:

مقامات و منسوبین عسکري نمی توانند، هېچ شخص را قبل از اصدار حکم محکمه ذیصلاح مجازات نمایند. تطبیق مجازات دسپلیني و تدابیر احتیاطی در مورد منسوبین عسکري تحت امر از این حکم مستثنی می باشد.

ممنوعیت محاکمه مجدد

ماده دهم:

شخص به سبب ارتکاب یک عمل جرمی دوبار محاکمه شده نمی تواند.

مرور زمان سقوط دعوی

جزائی

ماده یازدهم:

(۱) متهم به غیابت خود سرانه در زمان جنگ و یا در صورت ارتکاب

جرمی که جزای آن اعدام باشد، بدون نظر داشت مدت زمان سپری شده، حین گرفتاری مورد تعقیب عدلی قرار می گیرد.

(۲) به استثنای حالات مندرج فقره درج فوقه، یک این ماده، تعقیب عدلی سایر جرایم عسکری طبق احکام قوانین نافذ کشور تابع مرور زمان می گردد.

(۳) هرگاه در جریان جنگ، جرم دارای عواقب سنگین از تاریخ ارتکاب الی مدت ده سال مورد تعقیب عدلی قرار نه گیرد، ولی اتهام در طول سه سال بعد از ختم جنگ به متهم وارد گردیده باشد، مرتکب مورد تعقیب عدلی قرار گرفته می تواند.

ارتکاب په صورت کې چې جزایې اعدام وي، د گرفتاری د تېرې شوې وخت مودې له په پام کې نیولو پرته، د نیونې په وخت کې تر عدلي تعقیب لا ندې نیول کېږي.

(۲) ددې مادې په لومړۍ فقره کې د درج شویو حالاتو په استثني، د نورو عسکري جرمونو تعقیب د هېواد د نافذو قوانینو له حکمونو سره سم د وخت د تېرېدو تابع کېږي.

(۳) که چېرې د جگړې په بهیر کې د درنو عواقبو لرونکی جرم، د ارتکاب له نېټې څخه دلسو کلونو په موده کې تر عدلي تعقیب لاندې رانښي، خوتور د جگړې له پای ته رسېدو وروسته د دريو کلونو په موده کې پرتورن وارد شوی وي، مرتکب تر عدلي تعقیب لا ندې نیول کېدای شي.

د حبس په موده کې د څارنې او

توقیف د مودې محاسبه کول

دوولسمه ماده:

دمظنون او تورن د څارنې او توقیف موده، دمحمومیت په صورت کې د هغه دحبس په مودې کې محاسبه کېږي.

د اقرار اخیستل

دیارلسمه ماده:

(۱) هېڅ شخص نشي کولای مظنون یا تورن اړباسي چې د ځان پر ضد اظهارات وړاندې کړي.

(۲) هغه اظهار، اقرار او شهادت چې له تورن یا بل شخص څخه د اکراه په وسیله تر لاسه شي، اعتبار نلري.

(۳) هېڅ شخص نشي کولای مظنون یا تورن هغو اظهاراتو ته اړباسي چې دتور په موضوع پورې اړه نلري.

محاسبه مدت نظارت و توقیف

در میعاد حبس

ماده دوازدهم:

مدت نظارت و توقیف مظنون و متهم در صورت محکومیت به میعاد حبس وی محاسبه می شود.

اخذ اقرار

ماده سیزدهم:

(۱) هیچ شخص نمی تواند مظنون یا متهم را وادار سازد که اظهارات را علیه خود ارایه بدارد.

(۲) اظهار، اقرار و شهادتیکه از متهم یا شخص دیگری به وسیله اکراه بدست آورده شود، اعتبار ندارد.

(۳) هیچ شخص نمی تواند مظنون یا متهم را وادار به اظهاراتی نماید که به موضوع اتهام ربط ندارد.

د تورن حقوق

خوارلسمه ماده:

د کشف، تحقیق او محکمې مؤظفین مکلف دي د اقداماتو له پیل څخه د مخه، مظنون او یا تورن له هغو حقوقو څخه چې لاندې ذکر کېږي، خبر کړي:

۱- د چوپتیا (سکوت) حق.

۲- د تور له ډول او د تحقیق له ترسره کېدو څخه د خبرېدو حق.

۳- د مدافع وکیل د لرلو حق.

۴- لدې امر څخه د خبرېدو د حق لرل چې د هغه اظهارات د مدرکونو په توګه د هغه پر ضد په محکمه کې تر استفادې لاندې نیول کېدای شي.

۵- د ځای د پلټنې په وخت کې د شتون حق، په صف کې پیژندنه او د اهل خبره وو په وسیله معاینات.

د سندونو او دلیلونو قانونیت

پنځلسمه ماده:

هغه دلیلونه او شواهد چې د قانون د

حقوق متهم

ماده چهاردهم:

مؤظفین کشف، تحقیق و محکمه مکلف اند قبل از آغاز اقدامات، مظنون و یا متهم را از حقوقی که در ذیل ذکر می گردد، آگاه سازند:

۱- حق سکوت.

۲- حق باخبر شدن از نوعیت اتهام و انجام تحقیق.

۳- حق داشتن وکیل مدافع.

۴- حق آگاه شدن از این امر که اظهارات وی به حیث مدارک علیه وی در محکمه مورد استفاده قرار گرفته می تواند.

۵- حق حضور در هنگام تفتیش محل، شناسائی در صف و معاینات توسط اهل خبره.

قانونیت اسناد و دلایل

ماده پانزدهم:

دلایل و شواهدیکه بدون رعایت

احکام قانون جمع آوری شده باشد، فاقد اعتبار بوده، محکمه نمی تواند به استناد آن حکم نماید.

ثبت اقدامات اجرائی

ماده شانزدهم:

اقداماتیکه در زمینه تطبیق احکام این قانون، به منظور رسیدگی به قضایای جرمی صورت می گیرد، از طرف دفاتر مربوط طور کتبی ثبت می گردد.

فصل دوم

کشف جرایم

کشف جرم

ماده هفدهم:

قوماندانان و انضباطان عسکری قطعات و جزو تام های قوای مسلح مکلف اند، جرایم عسکری را در ساحه مسئولیت خویش کشف و مرتکب را تشخیص و به منظور

حکمونو له په پام کې نیولو پرته راپول شوي وي، بی اعتباره دي، محکمه نشي کولای د هغو په استناد حکم وکړي.

د اجرائی اقداماتو ثبتول

شپاړسمه ماده:

هغه اقدامونه چې د دې قانون د حکمونو د تطبیق په برخه کې د جرمی قضیو د خپرلو په منظور، صورت مومي، د اړوندو دفترونو لخوا په لیکلې توگه ثبتېږي.

دوه یم فصل

د جرمونو کشفول

د جرم کشفول

اووه لسمه ماده:

د وسله والو ځواکونو د قطعاتو او جزو تامونو عسکری قوماندانان او انضباطان مکلف دي، عسکری جرمونه د خپل مسئولیت په ساحه کې کشف، مرتکب یې تشخیص

اودعدلي تعقيب په منظور يې اړوند و
مراجعوته وروپېژني.

د جرمونو رپوټ

اتلسمه ماده:

(۱) هر عسکري منسوب مکلف دی
د عسکري منسوب په واسطه د جرم
يا تخلف د ارتکاب له خبرېدو سره
جوخت اړوندو مراجعو ته رپوټ
ورکړي.

(۲) ترلاسه کوونکي مرجع رسېدلی
رپوټ او نور معلومات ژر تر ژره هغه
قوماندان ته چې مظنون مستقيماً د
هغه تر امر لاندې وي، وړاندې
کوي.

(۳) هغه قوماندانان چې د خپل امر
لاندې منسوبينو د عسکري جرم او
تخلفاتو له ترسره کولو څخه
خبرېږي، د ترسره شوو جرمونو د
حقايقو په اړه د ابتدائيه څېړنو په
ترسره کولو مکلف دي.

که د موضوع د ابتدائيه څېړنو په

تعقيب عدلي به مراجع مربوط معرفي
نمايند.

راپور جرايم

ماده هجدهم:

(۱) هر منسوب عسکري مکلف
است به مجرد آگاهي از ارتکاب
جرم يا تخلف توسط منسوب
عسکري به مراجع ذيربط راپور
دهد.

(۲) مرجع دريافت کونده اطلاعیه به
اسرع وقت راپور واسله وسایر
معلومات را به قوماندانیکه مظنون
مستقيماً تحت امر وی باشد، ارایه می
نماید.

(۳) قوماندانانیکه از ارتکاب
جرم و تخلفات عسکري، توسط
منسوبين تحت امر مطلع می گردند،
مکلف به انجام بررسی ابتدائيه در
مورد حقايق و حالات جرايم
ارتکاب یافته می باشند.

اگر به بررسی ابتدائی موضوع،

دلایلی به دست بیاید که عمل ارتکاب یافته جرم نبوده، در این صورت قوماندان مربوطه مقررۀ مجازات غیر قضائی را تطبیق می نماید.

اگر در جریان بررسی ابتدائی موضوع، دلایلی به دست بیاید که عمل ارتکاب یافته جرم می باشد، در این صورت قوماندان قطعه قضیه را به خارنوالی مربوطه محول می نماید تا قضیه مطابق فصل سوم این قانون تحقیق و تعقیب عدلی گردد.

(۴) هرگاه قوماندان مکلفیت های مندرج فقرۀ سوم این ماده را انجام ندهد رئیس حقوق ستر درستیز می تواند در صورت موجودیت اسناد و دلایل مؤجه طبق قانون به مراجع ذیربط در زمینۀ تعقیب قضیه هدایت مقتضی صادر نماید.

ترخ کپی، داسی دلایل ترلاسه شی چي ترسره شوی عمل جرم نه دی، په دې صورت کې اړوند قوماندان د غیر قضایي مجازاتو مقررہ تطبیقوي.

که د موضوع د ابتدائیه څېړنو په بهیر کې، داسی دلایل ترلاسه شی چي ترسره شوی عمل جرم دی، په دې صورت کې د قطعې قوماندان قضیه اړوندې خارنوالی ته راجع کوي، ترڅو ددې قانون ددرېم فصل مطابق تر تحقیق او عدلي تعقیب لاندې ونيول شي.

(۴) که چېرې قوماندان ددې مادې په درېمه فقره کې درج شوي مکلفیتونه ترسره نه کړي، د ستر درستیز د حقوقو رئیس کولای شي د مؤجه اسنادو او دلایلو د شتون په صورت کې د قانون مطابق اړوندې مرجع ته د دې قضیې د تعقیب په هکله مقتضی لارښوونه صادره کړي.

نیول (گرفتاری)

نولسمه ماده:

(۱) نیول (گرفتاری) د دې قانون په موجب د مظنون شخص نیول او د هغه تر څارنې لا ندې راوستلو څخه عبارت دی چې د واکمنې مرجع د امر پربنسټ په لاندې حالاتو کې صورت مومي:

۱- په هغه حالاتو کې چې ارتکاب شوی عمل جنایت او یا هغه جنحه وي چې جزایې په قانون کې تر درې کلونو پورې حبس، اټکل شوی وي.

۲- په هغه حالت کې چې د خلکو ساتنه او مصئونیت د متضرر او شاهدانو په شمول په مخاطره کې ولوېږي.

۳- په هغه حالاتو کې چې د مظنون او یا تورن تېښته متصوره وي او یا د کشف او تحقیق ارگانونو ته حاضر نشي.

۴- په هغه حالاتو کې چې د مظنون

گرفتاری

ماده نهم:

(۱) گرفتاری به موجب این قانون عبارت از دستگیری و تحت نظارت قرار دادن شخص مظنون می باشد که بر اساس امر مرجع ذیصلاح در حالات ذیل صورت می گیرد:

۱- در حالاتی که عمل ارتكابه جنایت و یا جنحه ای باشد که جزای آن حبس بیشتر از سه سال در قانون پیشبینی شده باشد.

۲- در حالتی که حفاظت و مصئونیت مردم به شمول متضرر و شهود به مخاطره ییافتند.

۳- در حالاتی که احتمال فرار مظنون یا متهم متصور باشد و یا به ارگان های کشف و تحقیق حاضر نگردد.

۴- در حالاتی که مظنون یا

متهم، محل سکونت مشخص نداشتہ و مرتکب جنایت و یا جناحہ ای مندرج جزء (۱) فقره یک این ماده شدہ باشد.

(۲) گرفتاری و تحت نظارت قرار دادن مظنون بہ مفهوم مجازات نبوده، بلکہ نگہداری وی در یک محدودہ معین و مشخص منحیث اتخاذ تدابیر احتیاطی می باشد.

(۳) هیچ شخص گرفتار و تحت نظارت قرار داده شدہ نمی تواند، مگر اینکہ دلایل مؤجہ مبنی بر گرفتاری و تحت نظارت قرار دادن وی وجود داشته باشد.

(۴) اشخاصی کہ بہ موجب احکام این قانون صلاحیت گرفتاری را دارند، می توانند در صورت موجودیت دلایل مؤجہ و قانونی مظنون یا متهم را گرفتار و تحت نظارت و توقیف قرار دهند.

اشخاص با صلاحیت مندرج این فقره

یا تورن هستوگنخی خرگند نہ وی او ددې مادې دلومړۍ فقرې په (۱) جزء کې ددرج شوي جنایت او یا جنحې مرتکب شوی وی.

(۲) د مظنون نیول او تر څارنې لاندې راوستل د مجازاتو په مفهوم ندی، بلکې د احتیاطي تدبیرونو د نیولو په توگه په ټاکلې او خرگنده محدودہ کې د هغه ساتل دي.

(۳) هیچ شخص گرفتار او تر څارنې لاندې نہ راوستل کېږي، خو دا چې مؤجہ دلیلونه د هغه د نیولو او تر څارنې لاندې د راوستلو په هکله وجود ولري.

(۴) هغه اشخاص چې د دې قانون د حکمونو په موجب د نیولو واک لري، کولای شي د مؤجہ او قانوني دلیلونو د شته والي په صورت کې مظنون یا تورن گرفتار او تر نظارت او توقیف لاندې ونیسي.

په دې فقرې کې درج شوي واکمن

اشخاص عبارت دي له:

۱- د عسکري قطعي قوماندان:

د عسکري قطعي قوماندان ددې مادې د لومړۍ فقرې په اجزاوو کې د درج شوو حالاتو د شتون په صورت کې د (۷۲) ساعتونو لپاره د مظنون د نظارت واک لري.

۲- عسکري څارنوال:

عسکري څارنوال د څېړنو او عدلي تعقيب په پړاو کې کولی شي، د شخص د توقيف امر تر (۱۵) ورځو پورې د مدلل او قانوني قرار په ترڅ کې صادر کړي.

۳- د عسکري محکمې رئيس:

د عسکري محکمې رئيس د څېړنو او محاکمې په هر پړاو کې کولی شي د قانون مطابق د تورن يا مظنون شخص د توقيف امر صادر کړي.

(۵) په کشف پورې اړوند اجراءات د (۷۲) ساعتونو په موده کې پای ته

عبارتند از:

۱- قوماندان قطعۀ عسکري:

قوماندان قطعۀ عسکري در صورت موجودیت حالات مندرج اجزای فقرۀ یک این ماده به مدت (۷۲) ساعت صلاحیت نظارت مظنون را دارد.

۲- څارنوال عسکري:

څارنوال عسکري در مرحله تحقیقات و تعقيب عدلی می تواند امر توقيف شخص را طی قرار مدلل و قانونی الی مدت (۱۵) یوم صادر نماید.

۳- رئیس محکمۀ عسکري:

رئيس محکمۀ عسکري در هر مرحله از تحقیقات و یا محاکمه می تواند امر توقيف شخص مظنون یا متهم را طبق قانون صادر نماید.

(۵) اجراءات مربوط به کشف طی مدت (۷۲) ساعت به پایان رسیده و

مظنون با اسناد مربوط غرض تحقيق به مرجع ذيصلاح سپرده مي شود.

(۶) شخصي كه امر نظارت يا توقيف مظنون يا متهم را صادر مي نمايد بايد در ظرف (۲۴) ساعت به مراجع ذيل اطلاع دهد:

- ۱- قوماندان قطعه كه شخص توقيف شده منسوب آن باشد.
- ۲- مشاور حقوقي قوماندان جزوتام و يا قطعه عسكري مربوط.
- ۳- خارنوال عسكري مربوط.
- ۴- آمريت توقيفخانه.

گرفتاری فراریان

ماده بیستم:

مامورین ضبط قضائی می توانند منسوبین عسكری فراری را گرفتار و به مراجع ذيصلاح مربوط تسليم نمایند.

رسيپري او مظنون له اړوندو سندونو سره د تحقيق لپاره واكمني مرجع ته سپارل كېږي.

(۶) هغه شخص چې د تورن او يا د مظنون د توقيف او يا خاړني امر صادر وي بايد د (۲۴) ساعتونو په ترڅ كې لاندنيو اړوندو مراجعوته خبر ور كړي:

- ۱- دهغه قطعي قوماندان چې توقيف شوی شخص دهغه منسوب وي.
- ۲- د اړوند جزوتام او يا عسكري قطعي د قوماندان حقوقي مشاور.
- ۳- اړوند عسكري خاړنوال.
- ۴- د توقيف خاڼي آمريت.

د تښتېدلو نيول

شلمه ماده:

د قضايي ضبط مامورين كولاى شي تښتېدلي عسكري منسوبين ونيسي او اړوندو واكمنو مراجعو ته يې تسليم كړي.

درېم فصل

د جرمونو تحقیق

د تحقیق تر سره کول

یو ویشتمه ماده:

(۱) عسکري څارنوال مکلف دی د مظنون او اړوندو سندونو له تسلیمېدو څخه وروسته، حداکثر د (۷۲) ساعتونو مودې په ترڅ کې له هغه څخه استنطاق وکړي.

(۲) له مظنون څخه استنطاق د هغه دمدافع وکیل په وړاندې صورت مومي. تورن حق لري د استنطاق په بهیر کې د چوپتیا (سکوت) له حق څخه ښکته واخلي.

(۳) د مدافع وکیل له ټاکلو څخه د مخه له مظنون څخه هېڅ ډول استنطاق صورت نه مومي خو دا چې شخصاً له ځانه دفاع وکړي.

(۴) په هغه صورت کې چې عسکري څارنوال د مظنون توقیف لازم وبولي، خپل مدلل وړاندیز اړوندې

فصل سوم

تحقیق جرایم

اجرای تحقیق

ماده بیست ویکم:

(۱) څارنوال عسکري مکلف است بعد از تسلیمی مظنون و اسناد مربوط، حداکثر در خلال مدت (۷۲) ساعت از وی استنطاق نماید.

(۲) استنطاق از مظنون در حضور وکیل مدافع وی صورت می گیرد. متهم حق دارد در جریان استنطاق از حق سکوت استفاده نماید.

(۳) قبل از تعیین وکیل مدافع هیچ نوع استنطاق از مظنون صورت گرفته نمی تواند، مگر اینکه شخصاً از خود دفاع نماید.

(۴) در صورتی که څارنوال عسکري توقیف مظنون را لازم بداند، پیشنهاد مدلل خود را به

محکمہ مربوط ارایه و محکمہ می تواند در مورد توقیف یا رهایی مظنون قبل از محاکمه تصمیم اتخاذ نماید.

(۵) صلاحیت محکمہ ابتدائیه در مورد توقیف متهم و تمديد آن حداکثر مدت الی یکنیم ماه می باشد، در صورتی که قضیه ایجاب تمديد توقیف بیشتر را نماید، محکمہ استیناف عسکری می تواند مدت دو ماه تمديد توقیف دیگر را که هر مرتبه از (۳۰) روز بیشتر نباشد منظور نماید، مشروط بر اینکه مجموع میعاد از (۱۲۰) روز تجاوز ننماید.

تمديد توقیف بیشتر از (۴) ماه طبق قانون از صلاحیت ستره محکمہ می باشد.

(۶) شخصی که به امر محکمہ ذیصلاح توقیف یا مدت توقیف آن

محکمہ ته وړاندې کوي او محکمہ کولی شي له محاکمې څخه دمخه د مظنون د توقیف یا خوشې کېدو په هکله تصمیم ونیسي.

(۵) د تورن د توقیف او د هغه د تمديد په هکله د ابتدائیه محکمې واک حداکثر تر یوې نیمې میاشتې مودې پورې دی، په هغه صورت کې چې قضیه د توقیف د ډیر تمديد غوښتنه وکړي، د استیناف عسکري محکمہ کولی شي د نورو دوه میاشتو مودې د توقیف تمديد چې هر وار له (۳۰) ورځو څخه زیات نه وي منظور کړي په دي شرط چې د میعاد مجموع له (۱۲۰) ورځو څخه تجاوز ونه کړي.

له (۴) میاشتو څخه ډېر د توقیف تمديد دقانون مطابق دسترې محکمې واک دی.

(۶) هغه شخص چې د واکمنې محکمې په امر توقیف یا د هغه د

تمديد شده باشد، رهايي آن نيز از صلاحيت محكمه ذيصلاح مي باشد. در صورتی که امر توقيف مظنون يا متهم توسط خارنوال صادر شده باشد، طبق قانون رهايي وی از صلاحيت خارنوال مربوط می باشد.

جمع آوری دلایل و شواهد

ماده بیست و دوم:

(۱) خارنوال عسکری مکلف است دلایل و شواهد مؤجه را که به ضرر يا نفع مظنون باشد، جمع آوری نماید.

(۲) روش های جمع آوری مدارک اثباتیه اساسی قرار ذیل است:

- ۱- استماع شهادت، اخذ اظهارات، اعتراف يا اقرار متهم.
- ۲- شهود.
- ۳- استنطاق.
- ۴- تفتيش و تلاشی.

توقيف موده تمديد شوې وي، دهغه خوشې كول هم د واکمني محکمې له واک څخه دی. په هغه صورت کې چې د تورن يا مظنون د توقيف امر د خارنوال له خوا صادر شوی وي، دقانون مطابق دهغه دخوشې کولو واک هم اړوند خارنوال لري.

د دلیلونو او شواهدو راټولول

دوه ویشتمه ماده:

(۱) عسکري خارنوال مکلف دی مؤجه دلیلونه او شواهد چې د مظنون په ضرر يا گټه وي، راټول کړي.

(۲) د بنسټيزو اثباتیه مدرکونو د راټولولو کړنلارې، په لاندې توگه دي:

- ۱- د شهادت اورېدل، دتورن د بیانونو اخیستل، اعتراف يا اقرار.
- ۲- شهود.
- ۳- استنطاق.
- ۴- پلټنه او تلاشی.

۵- په صف کې پېژندنه.

۶- ارزول او تخصصي کتنې (معاینې).

۷- د جرمي شیانو یا هغو وسایلو ضبطول چې د جرم د ارتکاب په وخت کې له هغو څخه ګټه اخیستل شوې وي.

د مدافع وکیل حضور

درویشتمه ماده:

(۱) د مظنون یا تورن مدافع وکیل حق لري د استنطاق او محاکمې په ټولو پړاوونو کې حاضر وي.

(۲) مدافع وکیل حق لري د دعوي په ټولو پړاوونو کې، د قضیې په اړوند سندونه او مدرکونه راټول او وڅیړي او د معلوماتو د ترلاسه کولو او د قضیې د روښانتیا لپاره لازمي پوښتنې وړاندې او ځواب ترلاسه کړي.

(۳) مدافع وکیل او تورن حق لري د تلاشي، له شهودو څخه د استنطاق او د اهل خبره وو د کتنو په بهیر کې

۵- شناسائی در صف.

۶- ارزیابی و معاینات تخصصی.

۷- ضبط اشیای جرمی یا وسایلی که حین ارتکاب جرم از آن استفاده به عمل آمده باشد.

حضور وکیل مدافع

ماده بیست و سوم:

(۱) وکیل مدافع مظنون یا متهم حق دارد در تمام مراحل استنطاق و محاکمه حاضر باشد.

(۲) وکیل مدافع حق دارد در تمام مراحل دعوی، اسناد و مدارک مربوط به قضیه را جمع آوری و بررسی و سوالات لازم را جهت کسب معلومات و روشن شدن قضیه ارایه و جواب حاصل نماید.

(۳) وکیل مدافع و متهم حق دارند در جریان تلاشي، استنطاق از شهود و معاینات اهل خبره حاضر

حاضر وي.

باشند.

(۴) څارنوال مکلف دی د تلاشی او مصاحبې، استنطاق او په صف کې د پېژندنې یا داهل خبره وو د کتنې د ترسره کولو په وخت کې چې د هغه یا د مستنطقینو لخوا تنظیمېږي، د تحقیقاتو له پیل کېدو څخه (۷۲) ساعته د منځه، مدافع وکیل او تورن خبر کړي.

(۴) څارنوال مکلف است حین اجرای تلاشی و مصاحبه، استنطاق، شناسائی در صف یا معاینه اهل خبره که توسط وی یا مستنطقین تنظیم می‌گردد، (۷۲) ساعت قبل از آغاز تحقیقات، وکیل مدافع و متهم را مطلع سازد.

(۵) د بیرنې اړتیا د احساسېدو په صورت کې چې د الزام د مدرکونو د له منځه تلو احتمال وجود ولري، څارنوال کولای شي تورن یا دهغه مدافع وکیل ته له مخکنۍ خبرتیا پرته، مدرکونه راټول کړي. پدې صورت کې څارنوال مکلف دی ټول لاس ته راغلي معلومات، د هغو له راټولېدو وروسته د (۷۲) ساعتونو په موده کې تورن یا دهغه مدافع وکیل ته وړاندې کړي.

(۵) در صورت احساس ضرورت عاجل که احتمال از بین رفتن مدارک الزام وجود داشته باشد، څارنوال می تواند مدارک را بدون اطلاع قبلی به متهم یا وکیل مدافع وی، جمع آوری نماید. در این صورت څارنوال مکلف است تمام معلومات بدست آمده را در مدت (۷۲) ساعت بعد از جمع آوری آن به متهم یا وکیل مدافع وی ارایه نماید.

د تحقيقاتو پايله

خلبريشتمه ماده:

(۱) که چيرې عسکري څارنوال د تحقيقاتو په پای کې تشخيص کړي چې مؤجه مدرکونه او د الزام کافي دلايل دمظنون پر عليه نشته، کولای شي دوسيه حفظ او مظنون خوشې کړي.

(۲) که چيرې د قضيې د عدلي تعقيب لپاره د الزام کافي دليلونه وجود ولري، عسکري څارنوال مکلف دی د نيولو له نېټې څخه زيات نه زيات د (۱۲۰) ورځو مودې په ترڅ کې صورت دعوي ترتيب او له ټولو مدرکونو سره يې عسکري ابتدائيه محکمې ته ارجاع او محکمه صورت دعوي تون او د هغه مدافع وکیل ته وړاندې کوي.

پدې صورت کې تون او مدافع وکیل يې دلسو ورځو مودې په ترڅ کې خپله د فاعيه ترتيبوي او محکمې

نتيجه تحقيقات

ماده بیست و چهارم:

(۱) هرگاه څارنوال عسکری در ختم تحقيقات تشخيص نمايد که مدارک مؤجه و دلايل کافي الزام عليه مظنون وجود ندارد، می تواند دوسيه را حفظ و مظنون را رها نمايد.

(۲) هرگاه دلايل کافي الزام جهت تعقيب عدلی قضيه وجود داشته باشد، څارنوال عسکری مکلف است درخلال حداکثر مدت (۱۲۰) روز از تاريخ گرفتاری، صورت دعوی را ترتيب و با تمام مدارک به محکمه ابتدائيه عسکری ارجاع و محکمه، صورت دعوی را به مظنون و وکیل مدافع وی ارايه می نمايد.

در اين صورت متهم و وکیل مدافع وی در خلال مدت ده روز دفاعیه خود را ترتيب و به محکمه ارايه می

ته يې وړاندې کوي.

نماید.

خلورم فصل

فصل چهارم

محاكمه

محاكمه

د قاضيانو نصاب

نصاب قضات

پنځه ويشتمه ماده:

ماده بیست و پنجم:

(۱) په عسکري محکمو کې د جرمي قضیو څېړنه او د حکم صادرول د رئیس په لگډون د دريو قاضيانو په واسطه تر سره کېږي، خودا چې د قاضيانو شمېر له درې کسانو څخه لږ وي، په دې صورت کې د قضیې څېړنه له دريو څخه د لږو کسانو په واسطه جواز لري.

(۱) رسیدگی به قضایای جرمی و صدور حکم در محاکم عسکری توسط سه قاضی بشمول رئیس محکمه صورت می گیرد، مگر اینکه تعداد قضات کمتر از سه نفر باشد، در این صورت رسیدگی قضیه توسط کمتر از سه نفر جواز دارد.

(۲) په هغه صورت کې چې له درې کسانو څخه د لږو قاضيانو ترمنځ درايو اتفاق شتون ونلري، دعسکري استيناف دمحمې رئیس کولای شي قضایي نصاب ددې مادې د لومړۍ فقرې په پام کې نيولو سره بشپړ کړي. په دې حالت کې قضیې ته رسېدنه د قاضيانو دنصاب تر

(۲) در صورتی که اتفاق رأی بین قضات کمتر از سه نفر وجود نداشته باشد، رئیس محکمه استیناف عسکری می تواند نصاب قضایی را طبق فقره یک این ماده تکمیل نماید. در این حالت رسیدگی به قضیه الی تکمیل نصاب قضات

بشپړېدو پورې ځنډول کېږي او د بل قاضي تر ګمارلو وروسته پیل او د محکمې د پخوانیو اجرائتو بهیر د دعوي د دواړو اړخونو په حضور کې نوي قاضي ته قرائت کېږي.

د محکمې منشي

شپږویشتمه ماده:

د دعوي د اړخونو د شهودو، زیانمن شوي، اهل خبره وو اظهاراتو او نورو موضوعاتو په شمول د محاکمې د اجرائتو او بهیر د ثبتولو لپاره د محکمې د تحریراتو مدیر، د منشي په توګه ټاکل کېږي او توظیفېږي.

د خپرلو تمديد

اووه ویشتمه ماده:

د مؤجهو د لیلونو د شته والي په صورت کې د قضیې خپرل د دعوي له اړخونو څخه دیوه اړخ د غوښتنلیک پر بنسټ تمديدېدلی شي، په دې شرط چې د تورن د چټکې محاکمې حق نقض نشي.

متوقف و بعد از توظيف قاضي ديگر آغاز و جريان اجراءات قبلي محکمه به قاضي جديد در حضور طرفين دعوى قرائت می گردد.

منشي محکمه

ماده بیست و ششم:

جهت ثبت اجراءات و جريان محاکمه به شمول اظهارات طرفين دعوى، شهود، متضرر، اهل خبره و ساير موضوعات، مدیر تحریرات محکمه به حیث منشي تعیین و توظيف می گردد.

تمديد رسیدگی

ماده بیست وهفتم:

در صورت موجودیت دلایل مؤجه، رسیدگی به قضیه به اساس درخواست یکی از طرفين دعوى تمديد شده می تواند، مشروط بر اینکه حق محاکمه سریع متهم نقض نگردد.

د محکمي مصؤ نيت

اته ويشتمه ماده:

شخص يا واک لرونکی مقام چي د قضيي د خپرلو په بهير کې، په عسکري څارنوال، د عسکري محکمي په قاضي يا په مدافع وکیل باندې نفوذ اعمال کړي، د قانون د حکمونو مطابق مجازات کېږي.

دقاضي امتناع

نهه ويشتمه ماده:

(۱) قاضي نشي کولای په لاندې حالتونو کې قضيي وڅېړي:

۱- په هغه صورت کې چې جرم د قاضي يا د هغه تر درېمې درجې پورې د خپلوانو پر عليه ترسره شوی وي.

۲- په هغه صورت کې چې قاضي د قضايي ضبط د مامور، مستنطق، څارنوال، مدافع وکیل، شاهد يا داهل خبره په صفت، په قضيي کې ګډون

مصؤ نيت محکمه

ماده بیست و هشتم:

شخص يا مقام صلاحيت دار که درجریان رسیدگی قضیه بالای څارنوال عسکری، قاضي محکمه عسکری يا وکیل مدافع اعمال نفوذ نماید، مطابق احکام قانون مجازات می گردد.

امتناع قاضي

ماده بیست و نهم:

(۱) قاضي نمی تواند در احوال ذیل به قضیه رسیدگی نماید:

۱- در صورتی که جرم علیه قاضي يا اقارب وی الی درجه سوم ارتکاب یافته باشد.

۲- در صورتی که قاضي به صفت مامور ضبط قضائی، مستنطق، څارنوال، وکیل مدافع، شاهد يا اهل خبره در قضیه اشتراک نموده

کړی وي.

(۲) ددې مادې په (۱) فقره کې د درج شوو شرایطو د شتون په صورت کې، قاضي مکلف دی چې خپله امتناع په لیکلې توګه د محکمې رئیس ته وړاندې کړي.

(۳) که چېرې ددې مادې په (۱) فقره کې درج شوی حکم د محکمې رئیس ته متوجه وي، هغه مکلف دی د امتناع موضوع په لیکلې توګه د پورتنۍ محکمې رئیس ته وړاندې کړي.

(۴) د ابتدایه یا دپورتنۍ محکمې درئیس تصمیم دهغوی د واک په ساحه کې نهایی دی.

(۵) که چېرې د ابتدایه محکمې رئیس یا د پورتنۍ محکمې رئیس د امتناع غوښتنه ومني، بل قاضي دقضیې د رسیدګۍ په غرض ټاکي.

(۶) د قضیې اجراءات د امتناع

باشد.

(۲) در صورت موجودیت شرایط مندرج فقره (۱) این ماده، قاضي مکلف است امتناع خود را کتباً به رئیس محکمه ارایه نماید.

(۳) هرگاه حکم مندرج فقره (۱) این ماده متوجه رئیس محکمه باشد، وی مکلف است موضوع امتناع خود را کتباً به رئیس محکمه فوقانی ارایه نماید.

(۴) تصمیم رئیس محکمه ابتدایه یا فوقانی در ساحه صلاحیت آنها نهایی می باشد.

(۵) هرگاه رئیس محکمه ابتدایه یا رئیس محکمه فوقانی در خواست امتناع را بپذیرد، قاضي دیگرى را غرض رسیدګى قضیه توظيف می نماید.

(۶) اجراءات قضیه الی اتخاذ تصمیم

د منلو او د نوي قاضي د توظیفېدو په هکله د وروستي تصمیم تر نیولو پورې، ځنډول کېږي.

د قاضي د واک ردېدل

دېرشمه ماده:

تورن، مدافع وکیل او څارنوال کولای شي ددې قانون د نهه ویشتمې مادې په (۱) فقره کې د درج شویو دلیلونو د موجودیت په صورت کې، د قاضي یا د محکمې د رئیس رد له واکمنې مرجع څخه وغواړي.

د محاکمې نېټه

یو دېرشمه ماده:

(۱) ابتدایه محکمه د څارنوال د صورت دعوي له رسېدو وروسته، د محاکمې نېټه او ورځ ټاکي او (لس) ورځې مخکې د قضایې غونډې له دایرېدو څخه یې د دعوي د اړخونو خبرتیا ته رسوي.

(۲) ابتدایه محکمه مکلفه ده زیات

نهائی مبنی بر پذیرفتن امتناع و توظیف قاضي جدید به تعویق انداخته می شود.

رد صلاحیت قاضي

ماده سی ام:

متهم، وکیل مدافع و څارنوال می توانند در صورت موجودیت دلایل مندرج فقره (۱) ماده بیست و نهم این قانون، رد قاضي یا رئیس محکمه را از مرجع ذیصلاح تقاضا نمایند.

تاریخ محاکمه

ماده سی و یکم:

(۱) محکمه ابتدایه بعد از مواصلت صورت دعوي څارنوال، تاریخ و روز محاکمه را تعیین و (ده) روز قبل از تدویر جلسه قضائی به اطلاع طرفین دعوي می رساند.

(۲) محکمه ابتدایه مکلف است

نه زیات تر یوې میاشتي مودې پورې
قضیه وڅېړي.

شاهدانو او مدرکونو ته لاس

رسی

دوه دېرشمه ماده:

څارنوال، تورن یا دهغه مدافع
وکیل د شاهدانو د حضور یا د قانوني
مدرکونو د لاس ته راوړلو په منظور،
د قانون او محکمې په وړاندې، له
مساوي حق څخه برخمن دي.

په عسکري محکمه کې د شاهدانو
احضار او اظهاراتو د اورېدلو او د
نورو اثباتیه مدرکونو د راټولولو او په
دوسیه کې شاملو سندونو او ضبط
شویو مدرکونو ته د مدافع وکیل د
لاس رسی کړنلاره، د جزایي اجراءاتو
د قانون مطابق صورت مومي.

په رواني ناروغیو اخته تورن

دري دېرشمه ماده:

(۱) که چېرې د محاکمې په بهیر
کې احساس شي چې تورن په رواني

حداکثر الی مدت یکماه قضیه را
رسیدگی نماید.

دسترسی به شهود و

مدارک

ماده سی و دوم:

څارنوال، متهم یا وکیل مدافع
وی به منظور حضور شهود و بدست
آوردن مدارک قانونی در برابر قانون
و محکمه از حق مساوی برخوردار
می باشد.

طرز العمل احضار و استماع
اظهارات شهود و جمع آوری
سایر مدارک اثباتیه و دسترسی
وکیل مدافع به اسناد شامل
دوسیه و مدارک ضبط شده
در محکمه عسکری، طبق قانون
اجراءات جزائی، صورت می گیرد.

متهم مصاب به امراض روانی

ماده سی و سوم:

(۱) هرگاه در جریان محاکمه
احساس شود که متهم مصاب به

ناروغیو اخته شوی دی او د خپلو حقوقو په دفاع قادر ندی، محکمه واک لري پخپله یا د څارنوال د غوښتنې په اثر د محکمې بهیر وځنډوي او تورن د طبي کتنو د ترسره کېدو په غرض، روغتون ته ولېږي.

(۲) که چېرې د طبي کتنو په پایله کې د تورن ناروغي ثابتې شي، د اجراآتو بهیر د هغه تر روغېدو پورې ځنډول کېږي.

(۳) که چېرې تورن په حبس محکوم شي، د درملنې او معالجي موده د هغه د حبس له مودې څخه کمېږي.

په محکمې کې د تورن حاضرېدل

څلور دېرشمه ماده:

تورن مکلف دی هروخت چې د محکمې په وړاندې د هغه حاضرېدل اړین وگڼل شي، محکمې ته حاضر شي.

امراض روانی گردیده و قادر به دفاع از حقوق خویش نمی باشد، محکمه صلاحیت دارد خود یا به اثر تقاضای څارنوال، جریان محاکمه را معطل و متهم را غرض انجام معاینات طبي به شفاخانه اعزام نماید.

(۲) هرگاه در نتیجه معاینات طبي مریضی متهم ثابت گردد، جریان اجراآت الی صحت یابی وی معطل قرار داده می شود.

(۳) هرگاه متهم محکوم به حبس گردد، میعاد تداوی و معالجه از مدت حبس وی کاسته می شود.

حضور متهم در محکمه

ماده سی و چهارم:

متهم مکلف است هرزمانی که حضور آن درپیشگاه محکمه ضروری پنداشته شود، به محکمه حاضر گردد.

د شاهدانو او اهل خبره وو د

حاضرېدو مکلفیت

پنځه دېرشمه ماده:

شاهدان او اهل خبره مکلف دي، د محکمې د تجویز مطابق، قضایي غونډې ته حاضر او شهادت اداء یا نظر څرگند کړي. په هغه صورت کې چې هغوی له مؤجه عذر پرته محکمې ته حاضر نشي او د شهادت له اداء کولو څخه ډډه وکړي، په جبري توګه محکمې ته احضارېږي او تر یوزر افغانیو پورې د نغدي جریمې په ورکړه محکومېږي.

سوګند

شپږ دېرشمه ماده:

شاهد مکلف دی د شهادت له اداء کولو مخکې داسې سوګند یاد کړي: «د خدای (ج) په نامه سوګند یا دوم چې له حقیقت پرته بل شی بیان نکړم او په خپل شهادت کې صادق یم.» که چیرې شاهد د (اشهد) په لفظ

مکلفیت حضور شهود و اهل

خبره

ماده سی و پنجم:

شهود و اهل خبره مکلف اند، طبق تجویز محکمه در جلسه قضائی حاضر و اداى شهادت یا ابراز نظر نمایند. در صورتی که آنها بدون عذر مؤجه به محکمه حاضر نگردیده و از اداى شهادت امتناع ورزند، طور جبری به محکمه احضار و به پرداخت جریمه نقدی الی یک هزار افغانی محکوم می گردند.

سوګند

ماده سی و ششم:

شاهد مکلف است قبل از اداى شهادت چنین سوګند یاد کند:

«بنام خداوند (ج) سوګند یاد می کنم که جز حقیقت چیز دیگری را بیان نکرده و در شهادت خود صادق

شهادت اداء کړې، دغه لفظ پخپله د سوگند د اداء کېدو متضمن دی.

می باشم.» اگر شاهد به لفظ (اشهد) اداى شهادت نمود، این لفظ خود متضمن اداى سوگند می باشد.

د شهادت له اداء کولو څخه ډډه

کول

اووه دېرشمه ماده:

مېړه او بنځه د یو بل پر علیه (آن تردې چې که د زوجیت رابطه د هغوی ترمنځ قطع شوې هم وي)، د تورن اصول او فروع او تر درېمې درجې پورې نږدې خپلوان کولای شي د تورن پر علیه د شهادت له اداء کولو څخه امتناع وکړي، پدې شرط چې جرم پخپله د هغوی پر علیه ارتکاب نه وي موندلی.

امتناع از اداى

شهادت

ماده سی وهفتم:

زوجین علیه یکدیگر (ولو آنکه رابطه زوجیت میان آن ها قطع شده باشد)، اصول و فروع و اقارب نزدیک متهم الی درجه سوم می توانند از اداى شهادت علیه متهم امتناع ورزند، مشروط بر اینکه جرم علیه خود آنها ارتکاب نیافته باشد.

د سوگند دادا کولو څارنه او د

قضیې د شاملینو پرېکنده

بیانونه

اته دېرشمه ماده:

په قضایې غونډو کې عسکري

نظارت از اداى سوگند

و اظهارات قطعی شاملین

قضیه

ماده سی وهشتم:

قضات عسکري و منشی

قاضيان او د تحريراتو مؤظف منشي د قضيې د شاملينو د سوگند اداء كول او پرېكنده بيانونه څاري او د قانون مطابق ئې اوري، اداره كوي ئې او ثبتوي ئې.

د قضايي غونډې نظم

نهه دېرشمه ماده:

(۱) رئيس، د قضايي غونډې نظم حاضرينو ته توضيح كوي او هغه ساتي.

(۲) قضايي غونډې بنسكاره (علنې) دي هر شخص كولاى شي په هغو كې گډون وكړي، خو دا چې رئيس د غونډې يوه يا يې ټوله برخه د عامه نظم يا عامه امنيت د ساتلو پخاطر پټه (سري) اعلام كړي.

(۳) څارنوال، تورن او مدافع وكييل او يا متضرر، د حق العبد مدعي او د حق العبد مسئول حق لري په قضايي غونډو كې حاضروي. په هغه صورت كې چې تورن يا د هغه مدافع وكييل

تحريرات مؤظف در جلسات قضائي، اداى سوگند و اظهارات قطعى شاملين قضيه را نظارت و طبق قانون، استماع، اداره كرده و ثبت نمايند.

نظم جلسه قضائي

ماده سى ونهم:

(۱) رئيس، نظم جلسه قضائي را به حاضرين توضيح و آنرا حفظ مى نمايد.

(۲) جلسات قضايى علنى بوده هر شخص مى تواند در آن حضور يابد، مگر اينكه رئيس بنخشي از جلسه يا تمام آنرا بخاطر حفظ نظم عامه يا امنيت عامه سري اعلام نمايد.

(۳) څارنوال، متهم و وكييل مدافع و يا متضرر، مدعى حق العبد و مسئول حق العبد حق دارند در جلسات قضائي حاضر باشند. در صورتى كه متهم يا وكييل

مدافع وی نظم جلسه را اخلاص
نماید، رئیس هیئت قضائی صلاحیت
دارد اخلاص کنندہ را از یک
قسمت جریان رسیده گی قضائی
خارج نماید، در این صورت اجرائی
که در غیاب متهم یا وکیل
مدافع وی صورت گرفته، بعد از
حضور به اطلاع آنها رسانیده
می شود.

اخلاص نظم

محکمہ

مادہ چہلم:

(۱) ہر گاہ شخص با استفادہ از
الفاظ، روش، خشونت و
بدرفتاری تخلف اہانت بہ
محکمہ عسکری را مرتکب
گردد، رئیس ہیئت قضائی
باید اقداماتی را طوریکہ
ضرور باشد، اتخاذ نماید تا
نظم محکمہ را بہ حال اولی
برگرداند.

غونہی نظم اخلاص کری،
د قضائی ہیئت رئیس واک لری
اخلاصونکی د قضائی خپرنی د
بہیر لہ یوې برخی خخہ وباسی، پہ
دې صورت کې ہغہ اجرائی چې د
تورن یا د ہغہ مدافع وکیل پہ غیاب
کې ترسره شوی، لہ حاضرېدو خخہ
وروستہ د ہغو خبرتیا تہ رسول
کېږي.

د محکمې د نظم گلوډول

(اخلاص)

خلوېنستمہ مادہ:

(۱) کہ چېرې یو شخص لہ الفاظو
چلند، خشونت او بدرفتاری-
اوسرغرونې خخہ پہ گتې اخیستې
سرہ محکمې تہ د اہانت د سرغرونې
مرتکب شي، د قضائی ہیئت رئیس
باید ہغہ ډول کرنې چې اړینې
وي، ترسره کری، خو
د محکمې نظم لومړي حال تہ
راوگرځوي.

سربره پر دې د قضايي هيئت رئيس بايد ددې قانون تابع سرغړوونکي ته د تاديبي، توييخ، له قضايي غونډې څخه په ايستلو، په نغدي جریمې باندي چې له لسو زرو (۱۰۰۰۰) افغانيو څخه تجاوز ونکړي او د حبس په جزا باندي مجازات کړي او نوموړې جریمه د افغانستان د دولت خزاني ته تحويلېږي او محکمه سرغړوونکي د جریمې د ورکړې تر وخته پورې حبس يا د قضايي هيئت رئيس پايلې ته له رسېدو څخه وروسته د نوموړي دخوشې کولو لارښوونه وکړي.

(۲) هېڅ شخص ته نه ښايي محکمې ته د اهانت په تور چې د قضايي غونډې په بهير کې يې تر سره کړی، بندي شي تر هغه وخته پورې چې په دې هکله د محکمې حکم د هغه يا د هغه د مدافع وکیل په شتون کې صادر شوی نه وي. نظامي محکمه

علاوتاً رئيس هيئت قضايي بايد متخلف تابع اين قانون را به جزای تاديبي، توييخ، اخراج از جلسه قضائي، پرداخت جریمه نقدي که از ده هزار (۱۰۰۰۰) افغانی تجاوز نکند و به حبس مجازات نمايد و جریمه مذکور به خزانه دولت افغانستان تحويل می گردد و محکمه متخلف را تا زمان پرداخت جریمه حبس و يا رئيس هيئت قضائي رهائی شـخص را به مجرد رسيدن به نتیجه هدايت دهد.

(۲) هېچ شخص نباید به جرم اهانت به محکمه که در جریان جلسه قضائي صورت گرفته باشد، زندانی گردد تا زمانیکه حکم محکمه با حضور داشت خودش و يا وکیل مدافع اش در مورد صادر نشده باشد. محکمه نظامی باید تصمیمی را

اتخاذ نماید که مطابق احکام قانون، عدالت، نظم و دسپلین مناسب باشد.

(۳) این ماده از تعقیب عدلی متخلف در محکمهٔ عسکری و یا سایر محاکم ذیصلاح جلوگیری نمی نماید، مشروط بر اینکه متخلف نباید در قبال عین عمل جرمی دوباره محاکمه و یا مجازات گردد.

طرز رسیدگی قضائی

مادهٔ چهارم و یکم:

(۱) خانونال مکلف است در جلسهٔ قضائی اشتراک نموده، صورت دعوی را قرائت و به سوالات محکمه جواب ارائه نماید.

(۲) متهم و وکیل مدافع وی حق دارند در جلسات قضائی از شهود و اهل خبره توضیحات لازم را مطالبه نمایند.

(۳) قاضی می تواند در جلسات

باید داسی تصمیم ونیسی چي د قانون له حکمونو، دعدالت، نظم او دسپلین سره مناسب وي.

(۳) دغه ماده په عسکري محکمه يا په نورو واکمنو محکمو کې د سرغړوونکي له عدلي تعقیب څخه مخنیوی نه کوي، په دې شرط چې سرغړوونکی نه بنایي د عین جرمي عمل له امله دوه یم ځل محاکمه یا مجازات شي.

د قضایي څېړنې ډول

یو څلورېنستمه ماده:

(۱) خانونال مکلف دی په قضایي غونډه کې گډون وکړي، ددعوي صورت ولولي او د محکمې پوښتنو ته ځواب ورکړي.

(۲) تورن او د هغه مدافع وکیل حق لري په قضایي غونډو کې له شاهدانو او اهل خبره وو څخه لازم توضیحات وغواړي.

(۳) قاضي کولای شي په قضایي

غونډو کي له شاهدانو او تورن څخه پوښتنه وکړي.

(۴) تورن کولای شي د چوپتیا د حق پر بنسټ د محکمې پوښتنو ته ځواب وړاندې نکړي.

د حکم صادرېدل

دوه څلوېښتمه ماده:

د قضايي هيئت غړي هر يو د يوې رأيي د حق لرونکي دي، پرېکړه د اکثريت غړو د تصميم پر بنسټ صورت مومي.

داعدام په مجازاتو حکم د قضايي هيئت د غړو درايو په اتفاق صادرېږي.

د حکم ابلاغول

دري څلوېښتمه ماده:

د قضايي غونډې رئيس، د څېړنې په پای کې، د محکمې حکم اړخونو ته په ښکاره (علني) صورت سره ابلاغوي.

قضائي از شهود و متهم سوال نمايد.

(۴) متهم می تواند به اساس حق سکوت به سوالات محکمه پاسخ ارائه ننماید.

صدور حکم

ماده څهله و دوم:

اعضای هیئت قضائی هریک دارای حق یک رأی بوده، فیصله به اساس تصمیم اکثریت اعضا صورت می گیرد.

حکم به مجازات اعدام به اتفاق آرای اعضای هیئت قضائی صادر می گردد.

ابلاغ حکم

ماده څهله و سوم:

رئيس جلسه قضائي درختم رسيدگي، حکم محکمه را برای طرفين به صورت علني ابلاغ می نمايد.

د ابتدائيه محكمې پرېكړه

(فيصله)

څلور څلوېښتمه ماده:

د ابتدائيه محكمې پرېكړه په شرح صورت د دليلونو په يادولو، په ليكلې ډول د حكم له صادرېدو وروسته د پنځلسو ورځو مودې په ترڅ كې، د محكمې د تحريراتو د مديريت له لارې د تورن، مدافع وكيل او اړوند څارنوال په واک كې وركول كېږي.

د حكم قطعيت

پنځه څلوېښتمه ماده:

(۱) د عسکري استيناف د محكمې پرېكړه او قرارونه په لاندېنيو حالاتو كې قطعي او وروستني دي:

۱- په صادر شوي حكم باندې ددعوي د اړخونو د قناعت په حالت كې.

۲- د فرجام غوښتنې دوخت د انقضايه حالت كې.

فيصله محكمه

ابتدائيه

ماده چهل و چهارم:

فيصله محكمه ابتدائيه به صورت مشرح با ذكر دلايل به شكل تحريري در خلال مدت پانزده روز بعد از صدور حكم از طريق مديريت تحريرات محكمه به دسترس متهم، وكيل مدافع و څارنوال مربوطه گذاشته مي شود.

قطعيت حكم

ماده چهل و پنجم:

(۱) فيصله و قرارهای محكمه استيناف عسکري در احوال آتی قطعی و نهائی می باشد:

۱- در حالت قناعت طرفين دعوی به حكم صادره.

۲- در حالت انقضای ميعاد فرجام خواهی.

۳- سایر مواردیکه در قانون پیشینی
گردیده است.

(۲) حکم صادره محکمه
ابتدائیه در احوال ذیل قطعی
می باشد:

۱- در حالی که طرفین دعوی به
حکم صادره محکمه قناعت نموده
باشند.

۲- در حالی که میعاد استیناف
طلبی طبق قانون منقضی شده
باشد.

۳- سایر حالاتی که
در قانون پیشینی شده است.

استفاده از حقوق و امتیازات
در جریان تحقیق و
محاکمه

ماده چهل و ششم:

معاشات و سایر حقوق و امتیازات
متهم در جریان تحقیق و محاکمه
طبق احکام قانون قابل اجرا
می باشد.

۳- نور هغه موارد چې په قانون کې
یې وړاندوینه شوې ده.

(۲) د ابتدائیه محکمې صادر شوی
حکم په لاندنیو حالاتو کې قطعی
دی:

۱- په هغه حال کې چې د دعوي
اړخونو د محکمې پر صادر شوي
حکم قناعت کړی وي.

۲- په هغه حال کې چې د
استیناف غوښتنې موده د قانون مطابق
منقضی شوې وي.

۳- نور هغه حالتونه چې په قانون
کې یې وړاندوینه شوې ده.

د تحقیق او محاکمې په بهیر کې
له حقوقو او امتیازاتو څخه ګټه
اخیستنه

شپږ څلوېښتمه ماده:

د تحقیق او محاکمې په بهیر کې د
تورن معاشونه او نور حقوق او
امتیازونه د قانون د حکمونو مطابق د
اجراء وړ دي.

د حبس د مجازاتو تطبيقول

اووه څلورېنننمه ماده:

د حبس په مجازاتو محکومان، د محکوم بها حبس موده، د وسله والو ځواکونو په اړوندو محبسونو يا عمومي محبسونو کې تېروي.

تطبيق مجازات حبس

ماده څهله و هفتم:

محکومين به مجازات حبس، مدت حبس محکوم بها را در محابس مربوط به قواى مسلح يا محابس عمومي سپرى مى نمايند.

پنځم فصل

د استيناف غوښتنې اجراءات

د استيناف غوښتنې غوښتنه

اته څلورېنننمه ماده:

(۱) محکوم عليه، متضرر يا د حق العبد مدعي کولای شي د ابتدائيه محکمې د پرېکړې په وړاندې استيناف غوښتنه وکړي. د استيناف غوښتنې غوښتنه، د حکم صادر وونکې محکمې د تحريراتو دفتر او يا د استيناف د محکمې د تحريراتو دفتر ته د (۲۰) ورځو په ترڅ کې تسليمېږي، دا ميعاد د حکم

فصل پنجم

اجراءات استيناف خواهی

تقاضای استيناف خواهی

ماده څهله و هشتم:

(۱) محکوم عليه، متضرر يا مدعي حق العبد مى تواند عليه فيصله محکمه ابتدائيه، استيناف خواهی نمايد. درخواست استيناف خواهی به دفتر تحريرات محکمه صادر کننده حکم يا به دفتر تحريرات محکمه استيناف در مدت (۲۰) روز تسليم داده مى شود، اين ميعاد از تاريخ ابلاغ حکم محاسبه

د ابلاغ له نېټې څخه محاسبه کېږي. (۲) څارنوال کولای شي د ابتدائیه محکمې د فیصلې یا تصمیم په وړاندې د حکم له صادرېدو څخه وروسته، استیناف غوښتنه وکړي. د استیناف غوښتنې، غوښتنه په لیکلې بڼه د (۱۰) ورځو په موده کې د حکم صادرېدوونکې محکمې د تحریراتو دفتر یاد استیناف محکمې د تحریراتو دفتر ته تسلیمېږي.

د عسکري استیناف څارنوال کولای شي د قضیې د حقایقو له په پام کې نیولو سره د ابتدائیه څارنوال اعتراض تأیید یا رد کړي. په هغه صورت کې چې ابتدائیه څارنوال د ابتدائیه محکمې پر پرېکړې قناعت کړی وي او دوسیه د محکوم علیه د شکایت پر بنسټ د استیناف د مرحلې تابع شي، د عسکري استیناف څارنوال کولای شي د دې قانون په (۵۱) ماده کې

می گردد.

(۲) څارنوال می تواند علیه فیصله یا تصمیم محکمۀ ابتدائیه بعد از اصدار حکم، استیناف خواهی نماید. در خواست استیناف خواهی به صورت کتبی و در مدت (۱۰) روز به دفتر تحریرات محکمۀ صادر کننده حکم یا دفتر تحریرات محکمۀ استیناف تسلیم داده می شود.

څارنوال استیناف عسکری می تواند با در نظر داشت حقایق قضیه اعتراض څارنوال ابتدائیه را تأیید یا رد نماید.

در صورتی که څارنوال ابتدائیه به فیصلۀ محکمۀ ابتدائیه قناعت نموده باشد و دوسیه به اثر شکایت محکوم علیه تابع مرحله استینافی گردد، څارنوال استیناف عسکری می تواند بادر نظر داشت موارد مندرج

ماده (۵۱) این قانون به پیشگاه
محکمه استیناف عسکری اعتراض
نماید.

توقف اجراءات و استیناف

خواهی در مورد متهم

غائب

ماده چهل و نهم:

(۱) رسیدگی به فیصله محکمه
ابتدائیه در صورت غائب بودن متهم
تا زمانیکه خود یا
وکیل مدافع وی در خواست استیناف
خواهی را ارایه می نماید، متوقف
می شود.

در این حالت آغاز میعاد
استیناف خواهی برای متهم
از زمان احضار او شروع و ورق
ابلاغیه رسماً به وی سپرده
می شود.

(۲) در صورتی که متهم
بعد از ابلاغ حکم، در میعاد
مندرج فقره (۱) ماده چهل و

ددرج شوو مواردو له په پام کې
نیولو سره د عسکري استیناف
دمحکمې په وړاندې اعتراض وکړي.

د غایب تورن په هکله د اجراءاتو

او استیناف غوښتنې درول

(توقف)

نهه څلوېښتمه ماده:

(۱) د تورن د غایب والي په صورت
کې د ابتدائیه محکمې پر فیصلې
باندې څېړنه تر هغه وخته پورې چې
خپله یا دهغه مدافع وکیل د استیناف
غوښتنې غوښتلیک وړاندې کړي،
درول (متوقف) کېږي.

په دې حالت کې د تورن لپاره د
استیناف غوښتنې د مودې پیل د هغه
د حاضرېدو له وخته پیلېږي او د
ابلاغې پاڼه په رسمي توګه هغه ته
سپارل کېږي.

(۲) په هغه صورت کې چې تورن د
حکم له ابلاغېدو وروسته، د دې
قانون د اته څلوېښتمې مادې په (۱)

هشتم این قانون درخواست استیناف خواهی خود را ارایه نماید، فیصله محکمه ابتدائیه نهائی پنداشته می شود.

طرز استیناف خواهی

ماده پنجاه هم:

(۱) در خواست استیناف خواهی توسط محکوم علیه یا وکیل مدافع وی، متضرر یا مدعی حق العبد امضاء و ارایه می گردد. دفتر تحریرات محکمه دریافت کننده درخواست استیناف خواهی، ساعت و تاریخ تسلیمی آنرا ثبت می نماید.

(۲) در صورتی که محکوم علیه مستأنف قادر به امضاء نباشد، نشان انگشت وی اخذ می شود. دفتر تحریرات محکمه، موضوع را در کتاب مربوط ثبت می نماید.

(۳) در صورتی که محکوم علیه مستأنف قادر به ارایه

فقره کی په درج شوې موده کې د استیناف غوښتنې غوښتلیک وړاندې نکړي، د ابتدائیه محکمې پرېکړه وروستی (نهایی) کڼل کېږي.

د استیناف غوښتنې ډول

پنځوسمه ماده:

(۱) د استیناف غوښتنې غوښتلیک د محکوم علیه یا د هغه د مدافع وکیل، د حق العبد مدعی یا متضرر په واسطه لاسلیک او وړاندې کېږي. د استیناف غوښتنې د ترلاسه کونکې محکمې د تحریراتو د دفتر، د هغې د تسلیمېدو ساعت او نېټه ثبتوي.

(۲) په هغه صورت کې چې مستأنف محکوم علیه په لاسلیک کولو قادر نه وي د هغه د گوتې نښه اخیستل کېږي. د محکمې د تحریراتو دفتر، موضوع په اړوند کتاب کې ثبتوي.

(۳) په هغه صورت کې چې مستأنف محکوم علیه د غوښتلیک په وړاندې

کولو قادر نه وي، د محکمې د
تحریراتو دفتر د هغه بیانات په اړوند
کتاب کې ثبتوي.

د استیناف غوښتنې د غوښتنلیک

محتوي

یو پنځوسمه ماده:

(۱) د استیناف غوښتنې د غوښتنلیک
په محتویاتو کې د محکمې د فیصلې
توضیح او د هغو د دلیلونو وړاندې
کول شامل دي چې د هغو پر بنسټ
پرېکړه تر اعتراض لاندې راغلې ده.

(۲) د محکمې پرېکړه د لاندې
دلیلونو پر بنا تر اعتراض لاندې نیول
کېدای شي:

۱- د قانون په تطبیق یا تأویل یا په
جرمي وصف کې خطا.

۲- د قضیې له حالاتو او حقایقو
څخه غیر واقعي ارزونه او نتیجه
اخیستنه.

۳- د جزا په ټاکلو او د هغې په
اندازه کې خطا.

درخواست نباشد، دفتر
تحریرات محکمه بیانات وی
را در کتاب مربوط ثبت می نماید.

محتوی درخواست استیناف

خواهي

ماده پنجاه و یکم:

(۱) محتویات درخواست
استیناف خواهی شامل توضیح
فیصله محکمه و ارایه دلایل
که به اساس آن فیصله مورد
اعتراض قرار گرفته است، می باشد.

(۲) فیصله محکمه بنابر دلایل ذیل
مورد اعتراض قرار گرفته
می تواند:

۱- خطا در تطبیق یا تأویل قانون یا
وصف جرمی.

۲- ارزیابی یا نتیجه گیری
غیر واقعی از حالات و حقایق
قضیه.

۳- خطا در تعیین جزا و اندازه
آن.

استينافي اجراءات

دوه پنخوسمه ماده:

(۱) د استيناف محكمې رئيس د استيناف غوښتنې د غوښتنليک د ترلاسه كولو او د دوسې له رارسېدو وروسته، د غونډې نېټه او ساعت ټاكي.

(۲) د محكمې تصميم د تحريراتو د دفتر له لارې د قضايي غونډې د دايرېدو له نېټې پنځه ورځې مخکې د څارنوال، محكوم عليه او د هغه د مدافع وکیل خبرتيا ته رسول کېږي.

د استيناف دمحمکې واک

دري پنخوسمه ماده:

(۱) د استيناف د محكمې په واسطه په څېړنه کې هغه موارد شامل دي چې د هغو په هکله اعتراض صورت نيولی دی.

(۲) په هغه صورت کې چې د استيناف غوښتنې غوښتنه، د محكوم عليه په واسطه استيناف محكمې ته

اجراءات استينافي

ماده پنجاه و دوم:

(۱) رئيس محكمه استيناف بعد از دريافت درخواست استيناف خواهی و مواصلت دوسيه، تاريخ و ساعت جلسه را تعيين می نمايد.

(۲) تصميم محكمه از طريق دفتر تحريرات پنج روز قبل از تاريخ تدوير جلسه قضايی به اطلاع څارنوال، محكوم عليه و وکیل مدافع وی رسانیده می شود.

صلاحيت محكمه استيناف

ماده پنجاه وسوم:

(۱) رسيدگی توسط محكمه استيناف شامل مواردی می باشد که درباره آن اعتراض صورت گرفته است.

(۲) در صورتی که درخواست استيناف خواهی توسط محكوم عليه به محكمه استيناف ارايه گرديده

باشد، محکمه به هیچ وجه نمی تواند اندازه مجازاتی را که توسط محکمه ابتدائیه تعیین شده، از دیاد بخشد.

(۳) در صورتی که درخواست استیناف خواهی توسط خارنوال ارایه گردیده باشد محکمه استیناف عسکری می تواند حکم محکمه ابتدائیه را تعدیل نماید، ولو که به ضرر متهم باشد.

(۴) در صورتی که حضور فزیکتی متهم در رسیدگی استینافی قضیه ضروری پنداشته نشود، محکمه استیناف عسکری می تواند در غیاب آن در حالی که وکیل مدافع برای متهم تعیین نموده باشد، قضیه را رسیدگی نماید، مشروط بر اینکه درخواست استینافی توسط محکوم علیه و یا وکیل آن به محکمه ابتدائیه و یا استیناف عسکری ارایه شده

وراندې شوې وي، محکمه په هېڅ ډول نشي کولای د هغو مجازاتو اندازه چې د ابتدائیه محکمې له خوا ټاکل شوې، زیاته کړي.

(۳) په هغه صورت کې چې د استیناف غوښتنې غوښتنه، د خارنوال له خوا وړاندې شوې وي، دعسکري استیناف محکمه کولی شي د ابتدائیه محکمې حکم تعدیل کړي ولو که د تورن په زیان وي.

(۴) په هغه صورت کې چې دتورن فزیکي شتون د قضیې په استینافي څېړنه کې ضروري ونه گڼل شي، د عسکري استیناف محکمه کولی شي د هغه په غیاب کې په داسې حال کې چې مدافع وکیل یې د تورن لپاره ټاکلی وي، قضیه وڅېړي، په دې شرط چې استینافي غوښتنه د محکوم علیه او یا د هغه د مدافع وکیل له خوا ابتدائیه محکمې او یا د عسکري استیناف محکمې ته وړاندې شوې

وي.

باشد.

د استيناف غوښتنې د غوښتنليکرسيدگي به درخواست استينافخپږنهخواهي

څلور پنځوسمه ماده:

ماده پنجاه و چهارم:

(۱) په هغه صورت کې چې د استيناف محکمه مخکني بشپړ شوي اجراءات د استينافي پرېکړې د کولو په منظور کافي ونه بولي، کولای شي د شاهدانو شهادت او د اهل خبره وو نظر يې، چې مخکې ابتدائيه محکمې ته بيان او څرگندې شوي، واورې او د حکم د صادرولو په مقصد نوي دليلونه ولټوي او برابر کړي.

(۱) در صورتی که محکمه استيناف اجراءات تکميل شده قبلی را به منظور اتخاذ فيصله استينافي کافي نداند، می تواند شهادت شهود و نظريات اهل خبره را که قبلاً به محکمه ابتدائيه بيان و ابراز گردیده، استماع نموده و دلايل جديد را به مقصد صدور حکم جستجو و فراهم نمايد.

(۲) په هغه صورت کې چې د نويو دليلونو برابرول شوني نه وي، داستيناف محکمه د موجودو سندونو او دليلونو په استناد سره چې په غونډه کې بيانېږي، حکم صادروي.

(۲) در صورتی که فراهم آوری دلايل جديد امکان پذير نباشد، محکمه استيناف به استناد اسناد موجود و دلايلي که در جلسه ابراز می گردد، حکم صادر می نمايد.

د استيناف د محكمې پرېكړه

پنځه پنځوسمه ماده:

(۱) په هغه صورت کې چې د استيناف غوښتنې غوښتنه، په ټاکلې موده کې وړاندې نشي، د استيناف محکمه هغه ردوي.

(۲) د عسکري استيناف محکمه کولای شي د ابتدائيه عسکري محکمې پرېکړې ټوله يا يوه برخه تصحيح، تأييد، تعديل، نقض او يا لغو کړي.

(۳) د استيناف محکمه کولی شي د تر توقيف لاندې محکوم عليه په حبس يا خوشې کولو حکم وکړي.

(۴) د استيناف محکمه خپل حکم په ښکاره (علني) توگه اعلاموي.

(۵) د عسکري استيناف محکمه مکلفه ده ترڅو هره قضيه په اعظمي ډول د دوو مياشتو په موده کې وڅېړي، که چېرې دموجهو دلايلو پر بنسټ د قضيې څېړل زيات وخت

فيصله محکمه استيناف

ماده پنجاه و پنجم:

(۱) در صورتی که درخواست استيناف خواهی در ميعاد معينه ارايه نگردد، محکمه استيناف آنرا رد می نمايد.

(۲) محکمه استيناف عسکری می تواند تمام يا قسمت از فيصله محکمه ابتدائيه عسکری را تصحيح، تأييد، تعديل، نقض و يا لغو نمايد.

(۳) محکمه استيناف می تواند به حبس يا رهائی محکوم عليه تحت توقيف حکم نمايد.

(۴) محکمه استيناف حکم خود را طور علنی اعلام می دارد.

(۵) محکمه استيناف عسکری مکلف است حداکثر الی مدت دو ماه هر قضيه را رسيدگی نمايد، هرگاه بنا بر دلايل موجه رسيدگی قضيه ايجاب ميعاد بيشتر را

ايجاب ڪري، دعسڪري استيناف
محڪمه نومورې موده تر يوې مياشتې
پورې نوره هم غڃولاي شي، په دې
شرط چي دتورن دبېرني محاکمې حق
ضايغ نشي.

نمايد، محڪمه استيناف عسڪري
مدت مذکور را الي يك ماه ديگر
تمديد كرده مي تواند، مشروط
براینكه حق محاکمه سریع متهم ضايغ
نشود.

شپږم فصل

فرجام غوښتنه او بيا كتنه

د استيناف د محكمې د پرېكړې

پر عليه اعتراض

شپږ پنځوسمه ماده:

(۱) محكوم عليه، زيانمن يا د
استيناف څارنوال كولي شي په
لاندي حالاتو كې د استيناف محكمې
د پرېكړې پر عليه د سترې محكمې
په وړاندي فرجام غوښتنه وكړي:

۱- په هغه صورت كې چې د
استيناف د محكمې حكم د قانون په
تطبيق يا تاويل كې پرخطا بناء شوی
وي.

۲- په هغه صورت كې چې د

فصل ششم

فرجام خواهی و تجديد نظر

اعتراض عليه فيصله محكمه

استيناف

ماده پنجاه و ششم:

(۱) محكوم عليه، متضرر يا
څارنوال استيناف مي تواند عليه
فيصله محكمه استيناف در حالات
ذيل به پيشگاه ستره محكمه فرجام
خواهي نمايد:

۱- در صورتی كه حكم
محكمه استيناف بر خطا در
تطبيق يا تاويل قانون بنا یافته
باشد.

۲- در صورتی كه حكم محكمه

استیناف محکمې حکم د قانون د حکمونو له په پام کې نیولو پرته صادر شوی وي. صادر شوی وي.

(۲) د فرجام غوښتنې موده، د دعوي د اړخونو لپاره د استیناف د محکمې د حکم له ابلاغېدو وروسته تر دېرشو ورځو پورې ده.

(۳) د سترې محکمې عسکري څارنوال کولی شي د استیناف د عسکري څارنوال اعتراض، تأیید او یا رد کړي.

بیا کتنه (تجدید نظر)

اووه پنځوسمه ماده:

په بیا کتنې پورې اړوند اجراءات د سترې محکمې په حکم د ملکي جزایي اجراءاتو د قانون د حکمونو مطابق صورت مومي.

استیناف بدون رعایت احکام قانون صادر شده باشد.

(۲) میعاد فرجام خواهی برای طرفین دعوی الی سی روز بعد از ابلاغ فیصله محکمه استیناف می باشد.

(۳) څارنوال عسکری ستره محکمه می تواند اعتراض څارنوال استیناف عسکری را تأیید و یا رد نماید.

تجدید نظر

ماده پنجاه وهفتم:

اجراءات مربوط به تجدید نظر به حکم ستره محکمه مطابق احکام قانون اجراءات جزایي ملکي صورت می گیرد.

اووم فصل

وورستني حکونه

د څارنوال او مدافع وکیلشرطونه

اته پنځوسمه ماده:

څارنوال او مدافع وکیل د لاندې شرطونو لرونکي وي:

۱- عسکري يا ملکي حقوق پوه وي، د واکمنې مرجع د سند يا مسلکي جواز لرونکی وي.

۲- د ستر درستيز د حقوقو د رئيس په واسطه د اړوندو دندو د اجراء په غرض، د هغه وړتيا او کفايت تصديق شوی وي.

د اعدام مجازات

ننه پنځوسمه ماده:

د اعدام مجازات د محکمې د حکم له نهايي کېدو او د جمهور رئيس له منظوري وروسته پر محکوم عليه باندي تطبيقيږي.

فصل هفتم

احکام نهائي

شرایط څارنوال و وکیلمدافع

ماده پنجاه و هشتم:

څارنوال و وکیل مدافع واجد شرایط ذیل می باشند:

۱- حقوقدان عسکري يا ملکي بوده، حایز سند يا جواز مسلکي از اداره ذیصلاح باشد.

۲- شایستگی و کفايت وی غرض ایفای وظایف مربوط توسط رئیس حقوق ستر درستيز تصديق گرديده باشد.

مجازات اعدام

ماده پنجاه و نهم:

مجازات اعدام بعد از نهائي شدن حکم محکمه و منظوري رئیس جمهور بالای محکوم عليه تطبیق می گردد.

د جزايي اجراءاتو د قانون دحکمونو تطبيق

شپيتمه ماده:

هغه موارد چې حکمونه يې په دې قانون کې نه دي اټکل شوي، د هغو څېړنه د جزايي اجراءاتو د قانون د حکمونو مطابق صورت مومي.

حکم په قسطونو

يو شپيتمه ماده:

په هغه صورت کې چې محکوم عليه په يو وار دولت ته د محکوم بها د وجهې د ورکولو توان ونه لري، واکمنه محکمه کولای شي محکوم بها وجهه د محکوم عليه د عوايدو له په پام کې نيولو سره، په قسطونو سره حکم وکړي.

په حق العبدې دعوي کې دعسکري محکمو واک

دوه شپيتمه ماده:

هغه جرمونه چې څېړنه يې د عسکري

تطبيق احکام قانون اجراءاتجزائي

ماده شصتم:

مواردی که احکام آن در این قانون پیشینی نگردیده است، رسیدگی به آن مطابق احکام قانون اجراءات جزائي صورت می گیرد.

حکم به اقساط

ماده شصت و یکم:

در صورتی که محکوم عليه توان پرداخت وجه محکوم بها به دولت را به یکبارگی نداشته باشد محکمه ذیصلاح می تواند وجه محکوم بها را با در نظر داشت عوايد محکوم عليه طی اقساط حکم نماید.

صلاحیت محاکم عسکری دردعوی حق العبدی

ماده شصت و دوم:

جرایمی که رسیدگی به آنها از

صلاحیت محاکم عسکری باشد،
دعوی حق العبدی ناشی از آن مطابق
احکام قانون اجراءات جزایی نیز شامل
صلاحیت محاکم عسکری
می باشد.

تاریخ انفاذ

ماده شصت و سوم:

این قانون از تاریخ
توشیح نافذ و در جریده
رسمی نشر گردد. با
انفاذ آن قانون اجراءات جزایی محاکم
عسکری منتشره جریده رسمی
شماره (۸۷۶) مؤرخ ۲۰ دلو سال
۱۳۸۴ ملغی پنداشسته
می شود.

محاکم واک وی، له هغو څخه
راپیدا شوي حق العبدی دعوي هم د
جزایي اجراءاتو د قانون د حکمونو د
عسکري محاکمو په واک کې
شامله ده.

د انفاذ نېټه

درې شپېتمه ماده:

دغه قانون د توشیح له نېټې څخه نافذ
او په رسمي جریده کې دې خپور
شي. په نافذېدو سره یې د ۱۳۸۴
کال د سلواغی د میاشتي د ۲۰
نېټې په (۸۷۶) گڼه رسمي جریده
کې خپور شوي د عسکري محکمو د
جزایي اجراءاتو قانون ملغی کېل
کېږي.

د کورپراتيفونو د قانون د دېرشمې

مادې د (۱) فقرې د تعديل د

توشېح په هکله د افغانستان

د اسلامي جمهوريت د رئيس

فرمان

گڼه : (۲۴)

نېټه : ۱۳۸۹/۲/۱۹

لومړۍ ماده:

د افغانستان د اساسي قانون د څلور

شپيتمې مادې د (۱۶) فقرې د حکم له

مخې د ۱۳۸۷/۴/۳ نېټې په (۹۴۹)

گڼه رسمي جريده کې خپور شوي

د کورپراتيفونو د قانون د دېرشمې مادې

د (۱) فقرې د تعديل چې د ملي

شوري دولسي جرگې

د ۱۳۸۹/۱/۲۲ نېټې د (۱۶۵) گڼې

او د مشرانو جرگې د ۱۳۸۹/۲/۵

نېټې (۱۴۷) گڼې مصوبو په واسطه

تصويب شوي دي، توشېح کوم.

فرمان

رئيس جمهوري اسلامي

افغانستان درمورد توشېح تعديل

فقره (۱) ماده سي ام قانون

کورپراتيف ها

شماره : (۲۴)

تاريخ : ۱۳۸۹/۲/۱۹

ماده اول :

به تاسي از حکم مندرج فقره (۱۶)

ماده شصت و چهارم قانون اساسي

افغانستان ، تعديل فقره (۱) ماده

سي ام قانون کورپراتيف ها منتشره

جريده رسمي شماره (۹۴۹) مؤرخ

۱۳۸۷/۴/۳ را که توسط مصوبات

شماره (۱۶۵) مؤرخ

۱۳۸۹/۱/۲۲ ولسي جرگه و

شماره (۱۴۷) مؤرخ ۱۳۸۹/۲/۵

مشرانو جرگه شوراي ملي تصويب

گرديده است، توشېح مي دارم.

دوه یمه ماده :

دغه فرمان دتوشیح له نېټې څخه نافذ او له تعدیل او دملي شوري مصوبو سره یوځای دې په رسمي جریده کې خپورشي.

حامد کرزی

دافغانستان داسلامي جمهوریت

رئیس

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با تعدیل و مصوبات شورای ملی درجریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی

افغانستان

ولسی جرگه

مصوبه

تعديل فقره يك ماده سي ام

قانون کوپراتيف ها

شماره : (۱۶۵)

تاریخ : ۱۳۸۹/۱/۲۲

به تاسی از حکم ماده نودوهفتم
قانون اساسی افغانستان ، ولسی
جرگه درجلسه عمومی مؤرخ بیست
ودوم ماه حمل ۱۳۸۹ خویش
تعديل فقره يك ماده سي ام قانون
کوپراتيف ها را به تصویب
رسانید.

خارنوال عبدالستار خواصی

منشی ولسی جرگه

ولسی جرگه

مصوبه

دکوپراتیفونو دقانون ددپرشمې

مادې دلومړۍ فقرې تعديل

ګڼه : (۱۶۵)

نېټه : ۱۳۸۹/۱/۲۲

ولسي جرگې دافغانستان داساسي
قانون داووه نوي ېمي مادې له حکم
سره سم ۱۳۸۹ کال دوري
دمياشتې په دوه ويشتمې نېټې په
عمومي غونډه کې دکوپراتیفونو
قانون ددپرشمې مادې لومړۍ فقرې
تعديل کړ.

خارنوال عبدالستار خواصی

دولسي جرگې منشي

رسمي جريده

۱۳۸۹/۲/۲۰

مسلسل نمبر (۱۰۲۰)

دافغانستان اسلامي جمهوريت

ملي شوري

مشرانو جرگه

دارالانشاء

دمشرانو جرگي مصوبه

دكوپراتيفونو دقانون ددپرشمې

مادې لومړۍ فقرې دتعدیل په هکله

نېټه : (۱۴۷)

۱۳۸۹/۲/۵

مشرانو جرگي دافغانستان داساسي

قانون داووه نوي يمې مادې دحکم سره

سم، ۱۳۸۹ لمریز کال دغويي دمیاشتي

دپنځمې نېټې په عمومي غونډه کې

دكوپراتيفونو دقانون ددپرشمې مادې

لومړۍ فقرې دتعدیل تصویب کړ.

پروفیسور حضرت صبغت الله مجددي

دمشرانو جرگي رئیس

شورای ملی جمهوری اسلامی

افغانستان

مشرانو جرگه

دارالانشاء

مصوبه مشرانو جرگه

درمورد تعديل فقره یک ماده

سی ام قانون کوپراتیف ها

شماره : (۱۴۷)

تاریخ : ۱۳۸۹/۲/۵

به تاسی از حکم ماده نودوهفتم

قانون اساسی افغانستان ، تعديل

فقره یک ماده سی ام قانون

کوپراتیف ها درجلسه عمومی

۱۳۸۹/۲/۵ مشرانو جرگه تصویب

گردید.

پروفیسور حضرت صبغت الله مجددي

رئیس مشرانو جرگه

د کورپراتيفونو د قانون د دېرشمې

مادې د (۱) فقرې تعديل

لومړۍ ماده:

د ۱۳۸۷/۴/۳ نېټې په (۹۴۹) گڼه رسمي جريده کې خپور شوي د کورپراتيفونو د قانون د دېرشمې مادې (۱) فقره دې په لاندې متن تعديل شي:

بيا ثبونه

دېرشمه ماده:

(۱) هغه کورپراتيفونه چې د دې قانون له انفاذ دمخه ثبت شويدي، مکلف دي، د دريو کلونو په ترڅ کې د بيا ثبت غوښتنليک له اړوندو سندونو سره يوځای د اړوندو سکتوري کورپراتيفونو د ثبت ادارې ته وړاندې کړي.

دوه يمه ماده:

دغه تعديل د توشېح له نېټې څخه وروسته نافذ او په رسمي جريده کې دې خپور شي.

تعديل فقره (۱) ماده سي ام

قانون کورپراتيف ها

ماده اول :

فقره (۱) ماده سي ام قانون کورپراتيف ها منتشره جريده رسمي شماره (۹۴۹) مؤرخ ۱۳۸۷/۴/۳ به متن ذيل تعديل گردد :

ثبت مجدد

ماده سي ام :

(۱) کورپراتيف های که قبل از انفاذ این قانون ثبت گردیده اند، مکلف اند در خلال سه سال ، درخواست ثبت مجدد را توأم با اسناد مربوطه، به اداره ثبت کورپراتيف های سکتوري ذيربط ارايه نمایند.

ماده دوم :

این تعديل بعد از تاريخ توشیح نافذ و در جريده رسمي نشر گردد.

دخصوصي هوايي حمل او نقل

دمؤسسو دجوړولو دمقررې

دانفاذ ، حذف او تعديل په هکله

دافغانستان اسلامي جمهوريت

دوزيرانو شوري

مصوبه

مصوبه

شورای وزیران

جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد انفاذ حذف و تعديل

درمقررۀ ايجاد مؤسسات

حمل و نقل هوائی خصوصی

گڼه : (۵)

نېټه : ۱۳۸۹/۱/۳۰

شماره : (۵)

تاریخ : ۱۳۸۹/۱/۳۰

لومړۍ ماده:

د ۱۳۸۷/۱۰/۱۵ نېټې په

(۹۶۸) گڼه رسمي جريده کې

خپرې شوې د خصوصي هوايي

حمل او نقل د مؤسسو دجوړولو په

مقرره کې حذف او تعديل چې

په (۳) مادو کې دوزيرانو

دشوري لخوا تصويب شوی دی،

منظوروم.

دوه يمه ماده:

دغه مصوبه له ياد شوي حذف

ماده اول:

حذف و تعديل درمقررۀ ايجاد

مؤسسات حمل و نقل هوائی

خصوصی منتشرۀ جريده رسمی

شماره (۹۶۸) مورخ

۱۳۸۷/۱۰/۱۵ که به داخل (۳)

ماده از طرف شورای وزیران به

تصويب رسیده است، منظور می

دارم.

ماده دوم:

این مصوبه همراه با حذف و

۱۳۸۹/۲/۲۰

رسمي جریده

مسلل نمبر (۱۰۲۰)

اوتعدیل سره یو ځای په رسمي
جریده کې دخپړېدو له نېټې څخه
نافذېږي.

تعدیل مذکور ازتاریخ نشردر
جریده رسمي نافذ می
گردد.

حامد "کرزی"

حامد "کرزی"

دافغانستان داسلامي جمهوریت رئیس

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان

د ۱۳۸۷/۱۰/۱۵ نېټې په

(۹۶۸) گڼه خپرې شوې

رسمي جريدې کې د خصوصي

هوايي حمل او نقل دمؤسسو

درامنځته کولو په مقررې کې

حذف او تعديل

لومړۍ ماده:

د خصوصي هوايي حمل او نقل

دمؤسسو درامنځته کولو دمقررې له

عنوان او (لومړۍ، درېيمې، څلورمې،

پنځمې، شپږمې او اوومې) مادې

څخه دې د خصوصي کلمه حذف

شي.

دوه يمه ماده:

اتمې ماده دې په لاندې متن سره

تعديل شي:

په هغه صورت کې چې د هوايي حمل

او نقل مؤسسه د دې مقررې په پنځمه

او شپږمه ماده کې له درج شوو

حکمونو څخه سرغړونه وکړي ،

حذف و تعديل درمقررې

ايجاد مؤسسات حمل و نقل

هوائی خصوصی منتشره

جريدة رسمی شماره

(۹۶۸) مؤرخ

۱۳۸۷/۱۰/۱۵

ماده اول:

کلمه خصوصی از عنوان و

مواد (اول ، سوم ، چهارم ، پنجم ،

ششم و هفتم) مقررې ايجاد

مؤسسات حمل و نقل

هوائی خصوصی ، حذف

گردد.

ماده دوم:

ماده هشتم به متن ذیل تعديل

گردد:

در صورتی که مؤسسه حمل و نقل

هوائی از احکام مندرج مواد

پنجم و ششم این مقررې تخلف

ورزد، اداره هوانوردی ملکی

می تواند، فعالیت وی را حسب
احوال تعلیق یا جوازنامه فعالیت
شرکت هوایی (AOC) را فسخ
نماید.

ماده سوم:

این حذف و تعدیل از تاریخ نشر
در جریده رسمی نافذ می گردد.

دملکي هوایی چلند اداره کولی شي ،
له احوالو سره سم يې فعالیت تعلیق یا
د (AOC) هوایی شرکت د فعالیت
جوازلیک فسخ کړي.

درېمه ماده:

دغه حذف او تعدیل په رسمي جريده
کې دخپريدو له نېټې څخه نافذېږي.

دعراډو او ماشين آلاتو د سون
دتو کو دلگښت د مقرري د اته
خلو بنسټي مادې د نوي تعديل د
انفاذ په هکله دافغانستان د اسلامي
جمهوريت دوزيرانو دشوري

مصوبه

گڼه : (۵)

نېټه : ۱۳۸۹/۱/۳۰

لومړۍ ماده:

د ۱۳۵۷/۹/۳۰ نېټې، په (۴۱۵) گڼه رسمي جريده کې خپرې شوي دعراډو او ماشين آلاتو د سون د توکو دلگښت دمقرري د اته خلو بنسټي مادې نوي تعديل چې په (۲) مادو کې د افغانستان داسلامي جمهوريت دوزيرانو شوري لخوا تصويب شوي دي ، منظوروم .

دوه يمه ماده:

دغه مصوبه له ياد شوي تعديل سره

مصوبه

شورای وزيران جمهوري
اسلامي افغانستان درمورد
انفاذ تعديل مجدد ماده چهل
وهشتم مقررۍ مصرف مواد
سوخت عراډه ها و ماشين آلات

شماره: (۵)

تاريخ: ۱۳۸۹/۱/۳۰

ماده اول :

تعديل مجدد ماده چهل وهشتم مقررۍ مصرف مواد سوخت عراډه ها و ماشين آلات، منتشرۍ جريده رسمي شماره (۴۱۵) مؤرخ ۱۳۵۷/۹/۳۰ که به داخل (۲) ماده ازطرف شورای وزيران جمهوري اسلامي افغانستان به تصويب رسیده است، منظور می دارم.

ماده دوم :

این مصوبه همراه با تعديل مذکور

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۰۲۰)

۱۳۸۹/۲/۲۰

از تاريخ نشر در جريده رسمي نافذ
مي گردد.

حامد " کرزی "

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

يوخای په رسمي جريده کې
دخپريدو له نېټې څخه نافذېږي.

حامد " کرزی "

دافغانستان داسلامي جمهوريت رئيس

دعراډو او ماشين الاتو د سون
د توکو دلگښت د مقرري د
(۴۸) مادي نوي تعديل

تعديل مجدد ماده (۴۸) مقرره
مصرف مواد سوخت
عراډه ها و ماشين آلات

لومړۍ ماده:

د ۱۳۵۷/۹/۳۰ نېټې، په (۴۱۵) گڼه رسمي جريده کې خپرې شوې دعراډو او ماشين الاتو د سون د توکو دلگښت دمقرري د (۴۸) مادي تعديل دې په لاندې متن سره تعديل شي:

د مرکز گرمۍ د دستگاوو او هغې ته د ورتنه سيمونو لکه بخارۍ، سپروونکو دستگاوو، اوبه تودوونکو اوداسې نورو د سون د توکو لگښت، دلتر سنجوونکو، گېچونو يا په دستگاوو کې د اندازه کولو د ثابتو او گرځندو آلو په واسطه، داروندي ادارې او دستنرد دملي ادارې د گڼه فني پلاوي لخوا، اندازه

ماده اول:

تعديل ماده (۴۸) مقرره مصرف مواد سوخت عراډه ها و ماشين آلات منتشره جريده رسمي شماره (۴۱۵) مؤرخ ۱۳۵۷/۹/۳۰ به متن ذيل تعديل گردد:

مصرف مواد سوخت دستگاه های مرکز گرمی و سیستم های مشابه آن مانند بخاری ها، دستگاه های سرد کننده، آب گرم کن ها و غیره توسط لیتر سنج ها، گيچ ها يا آلات پيمایش ثابت و سیار در دستگاه ها، توسط هیئت فنی مشترک اداره مربوطه و اداره ملی ستندرد اندازه گیری و

نورم تثبيت شده بعد از منظوری
اداره ملی ستندرد قابل اجراء می
باشد.

ماده دوم :

این تعديل از تاريخ نشر در جريده
رسمی نافذ و با انفاذ آن
تعديل ماده (۴۸) مقرر
مصرف مواد سوخت عراده ها
و ماشين آلات منتشره جريده
رسمی شماره (۴۱۵) مؤرخ
۱۳۵۷/۹/۳۰ ملغی شمرد
می شود.

کپري او تثبيت شوی نورم دستندرد
دملي اداري له منظوری وروسته
داجرا وړدی.

دوه يمه ماده:

دغه تعديل په رسمي جريده کې د
خپرېدو له نېټې څخه نافذ او په
نافذېدو سره يې د ۳۰/۹/۱۳۵۷
نېټې په (۴۱۵) گڼه رسمي جريده
کې خپور شوي دعرادو او ماشين
آلاتو دسون دتوکو دلگښت د
مقررې د (۴۸) مادې تعديل ملغي
گڼل کېږي.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات : (۹۰۰) افغانی

برای مامورین دولت: با ۲۵ فیصد تخفیف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

- **Military Criminal Procedure Code**
- **Amendment of Paragraph ١ of Article ٣٠ of Cooperatives Law**
- **Omission and Amendment of Regulation on Establishment of Privet Aviation Companies**
- **Re-amendment of Article ٣٨ of Regulation on Fuel Expenses of Vehicles and Machines**

Date: ١٠th MAY. ٢٠١٠
ISSUE NO :(١٠٢٠)